

Anu Leppäharju

Elokuvafestivaalin oheisohjelman kehittäminen yhteisöllisyyden vahvistajana

Case: Huhtamo International Film Festival

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Kulttuurituottaja

Kulttuurituotannon tutkinto-ohjelma

Opinnäytetyö

25.4.2024

Tiivistelmä

Tekijä:	Anu Leppäharju
Otsikko:	Elokuvafestivaalin oheisohjelman kehittäminen yhteisöllisyyden vahvistajana
Sivumäärä:	41 sivua + 3 liitettä
Aika:	25.4.2024
Tutkinto:	Kulttuurituottaja AMK
Tutkinto-ohjelma:	Kulttuurituotanto
Ohjaaja:	Maija Sydänmaanlakka

Tämä opinnäytetyö on tapaustutkimus, jossa tutkitaan, miten festivaalin yhteisöllisyyttä voidaan edistää oheisohjelman avulla ja mitkä ovat tuotannon keinot yhteisöllisyyden rakentamisessa ja vahvistamisessa. Tavoitteena on kehittää Huhtamo International Film Festivalille uutta oheisohjelmaa, jonka tarkoituksena on vahvistaa festivaalin yhteisöllisyyttä edelleen.

Opinnäytetyön tietopohjassa syvennytään yhteisöllisyyteen erityisesti festivaalien kontekstissa sekä tarkastellaan oheisohjelman roolia yleisön tapahtumakokemuksen ja yhteisöllisyyden vahvistamisessa. Pyrkimys on löytää uusia keinoja ja lähestymistapoja, jotka vahvistavat yhteisöllisyyttä festivaaleilla ja edistävät yleisön ja festivaalin välistä vuorovaikutusta.

Tutkimusmenetelminä käytetään kyselyä, benchmarkingia ja ideointityöpajaa. Kävijäkyselyn avulla kartoitetaan yleisön kokemuksia ja oheisohjelmaan liittyviä toiveita ja ehdotuksia. Benchmarkingin avulla pyritään tunnistamaan yhteisöllisyyttä edistäviä käytänteitä vertaisanalysoiduilta festivaaleilta. Ideointityöpajan tuloksena syntyy konkreettisia ehdotuksia uudesta oheisohjelmasta.

Tulokset vahvistavat, että osallistava ja vuorovaikutteinen oheisohjelma on keskeisessä roolissa yleisön tapahtumakokemuksen ja yhteisöllisyyden vahvistamisessa. Tietopohjan ja tutkimustulosten pohjalta kehittämissuositukseksi syntyi kattavasti uusia ideoita oheisohjelmasisällön toteuttamiseen. Tuloksia voidaan hyödyntää Huhtamo International Film Festivalin lisäksi laajemminkin festivaalien oheisohjelman kehittämisessä ja yhteisöllisyyden edistämisessä tapahtumissa.

Avainsanat: elokuvafestivaali, oheisohjelma, yhteisöllisyys, tapahtumakokemus

---

Tämän opinnäytetyön alkuperä on tarkastettu Turnitin Originality Check -ohjelmalla.

Abstract

Author: Anu Leppäharju
Title: Development of Film Festival Side Events to Enhance Communality
Number of Pages: 41 pages + 3 appendices
Date: 25 April 2024

Degree: Bachelor of Culture and Arts
Degree Programme: Cultural Management
Instructor: Maija Sydänmaanlakka

This thesis is a case study that examines the enhancement of a festival's communality through side events and the means of production for building and strengthening communal bonds. The aim is to develop new side events for the Huhtamo International Film Festival to further fortify the festival's sense of community.

The theoretical framework of the thesis delves into the concept of communality within the context of festivals and examines the role of side events in augmenting the audience's event experience and sense of belonging. The objective is to discover innovative ways and approaches that bolster communality at festivals and foster interaction between the audience and the festival.

The research methods employed include survey, benchmarking, and brainstorming. Survey is utilized to gather the audience's experiences, preferences, and suggestions regarding side events. Benchmarking identifies practices that foster communality from peer-reviewed festivals. Brainstorming sessions lead to the generation of concrete proposals for new side events.

The findings confirm that participatory and interactive side events are pivotal in reinforcing the audience's event experience and communal bond. Drawing from the theoretical framework and results, a comprehensive set of new ideas for side event content implementation has been devised as a development proposal. These results are applicable not only to the Huhtamo International Film Festival but also to the broader context of enhancing festival side events and promoting communality at various events.

Keywords: film festival, side event, communality, event experience

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Yhteisöllisyyden merkitys festivaalituotannossa	8
2.1	Yhteisöllisyys	8
2.2	Festivaali ja yhteisöllisyys	11
2.3	Elokuva festivaalin oheisohjelma	13
3	Huhtamo International Film Festival	14
4	Tutkimuksen tavoite ja tutkimuskysymykset	16
5	Lähestymistapa ja tutkimusmenetelmät	16
5.1	Kysely	18
5.2	Benchmarking	19
5.3	Ideointityöpaja	20
6	Kehittämistyön tulokset	21
6.1	Miten yhteisöllisyyttä voidaan vahvistaa kävijälähtöisyyden avulla?	21
6.1.1	Kävijäkyselyn vastaajat	22
6.1.2	Oheisohjelmaan osallistuminen	24
6.1.3	Oheisohjelmatoiveet ja -ehdotukset	25
6.1.4	Yhteisöllisyys festivaaleilla	26
6.2	Millaisia yhteisöllisyyttä edistäviä käytänteitä voidaan tunnistaa vertailuanalyysin avulla?	27
6.2.1	Kaustinen Folk Music Festival	28
6.2.2	Mitäs Mitäs Mitäs -festivaali	29
6.2.3	Savonlinnan kansainvälinen luontoelokuva festivaali	30
6.2.4	Yhteenveto	31
6.3	Miten tuotantotiimi voi rakentaa yhteisöllisyyden kokemusta festivaaleilla?	31
7	Kehittämisehdotukset	33
8	Pohdinta ja arviointi	36
	Lähteet	38
	Aineisto	42

Liitteet	43
Liite 1. Kävijäkyselyn kysymykset	43
Liite 2. Benchmarking taulukko: Kaustinen Folk Music Festival, Mitäs Mitäs Mitäs -festivaali, Savonlinnan kansainvälinen luontoelokuvafestivaali	47
Liite 3. Ideointityöpajan tulokset	48

1 Johdanto

Elokuvafestivaalit rikastuttavat kaupunkien ja alueiden kulttuuritarjontaa ja koaavat yhteen elokuvan ystäviä eri taustoista ja kulttuureista saman valkokankaan ääreen. Elokuva on taiteena helposti lähestyttävää ja tavoittaa ja koskettaa monenlaisia yleisöjä. Elokuvafestivaalien vetovoima ei perustu yksinomaan elokuvaohjelmistoon, vaan se rakentuu lisäksi ainutlaatuisesta festivaalitunnelmasta, jossa myös yhteisöllisyys on merkittävässä roolissa.

Tarve yhteen kerääntymiseen, yhteisöihin, yhdessä juhlimiseen ja hurmioitumiseen on ihmiselle kovin luontaista (Raj & Rashid, 2022, s. 344). Kun perinteisen yhteisön, kuten suvun, kylän tai heimon, sitovuus tai niihin kuuluminen ei ole enää itsestäänselvyys, yhteisöjä ja yhteisöllisyyttä etsitään ja luodaan entistä enemmän itse (Kuusela, 2011, s. 70). Festivaalit vastaavat osaltaan tähän tarpeeseen: ne toimivat kohtaamispaikkoina ja synnyttävät jopa ympärivuotisia yhteisöjä ja verkostoja (Silvanto, 2016, s. 14; Kuusisto & Sahlstedt, 2021, s. 11). Yhteisöllisyyden merkitys on elokuvafestivaalille merkittävä. Yhteenkuuluvuuden tunne lisää yleisön sitoutuneisuutta ja suosittelua sekä vaikuttaa osaltaan tuleviin osallistumispäätöksiin mahdollistaen festivaalin jatkuvuuden ja säilymisen vetovoimaisena myös tulevaisuudessa (Rantanen, 2016, s. 110).

Houkutteleva ja monipuolinen oheisohjelma on keskeisessä roolissa yleisön tapahtumakokemuksen ja yhteisöllisyyden vahvistamisessa. Oheisohjelman avulla edistetään kohtaamisia ja tarjotaan mahdollisuuksia aktiiviseen osallistumiseen. Festivaaleilta kaivataan yhä enemmän erityisesti uusia, yllättäviä ja omaperäisiä kokonaiselämyksiä, mutta myös sosiaalista kontekstia, joka liittyy kokemusten jakamiseen ja vuorovaikutukseen niin ystävien, muun yleisön kuin järjestäjien kanssa (Cardoso, 2015, s.193). Festivaalivieraat voivat erityisesti oheisohjelmaan osallistumalla kokea jotain uutta ja yllättävää, luoda uusia yhteyksiä ja toteuttaa itseään (Vallo & Häyrinen, 2016, ss. 254–255).

Tässä opinnäytetyössä tutkin yhteisöllisyyttä ja sen edistämistä elokuvafestivaaleilla erityisesti oheisohjelman avulla. Työn tavoitteena on kehittää työn tilaajalle, Huhtamo International Film Festivalille, uutta oheisohjelmaa, jonka tarkoituksena on kehittää ja vahvistaa festivaalin yhteisöllisyyttä entisestään. Lähestyn tätä tavoitetta tutkimalla yhteisöllisyyden ja festivaalien merkityksiä, tarkastelemalla oheisohjelman roolia yleisön tapahtumakokemuksen ja yhteisöllisyyden vahvistamisessa sekä selvittämällä tuotannon keinoja yhteisöllisyyden kokemuksen rakentamisessa festivaaleilla. Pyrkimys on löytää uusia keinoja ja lähestymistapoja, jotka vahvistavat yhteisöllisyyttä festivaaleilla ja edistävät yleisön ja festivaalin välistä vuorovaikutusta. Tutkimusmenetelmänä käytän kyseilyä, benchmarkingia sekä kootun aineiston pohjalta järjestettyä ideointityöpajaa.

Opinnäytetyön tilaaja, Huhtamo International Film Festival, on kokonaisvaltainen elämysfestivaali, joka on yhdistelmä elokuvia, maalaisydyllä, musiikkia ja muuta oheisohjelmaa. Festivaali korostaa elokuvakokemusten lisäksi kohtaamisia, vuoropuhelua ja koko kyläyhteisön roolia festivaalin toteutuksessa ja erityisen tunnelman luomisessa. Festivaalilla onkin tunnistettu tarve kehittää tapahtumaa kävijälähtöisesti ja vahvistaa yleisön sitoutumista entisestään yhteisöllisyyttä kehittämällä.

Elokuvafestivaali tutkimuskohteena on kiinnostava, sillä kokemukseni mukaan erityisesti suurempiin kaupunkeihin keskittyvät elokuvafestivaalit eivät juurikaan hyödynnä puheohjelman lisäksi muuta oheisohjelmaa syventääkseen kokonaiselämystä. Oheisohjelma jää usein vähälle huomiolle, vaikka se voisi elokuvaohjelmiston tukemisen ja monipuolisemman yleisön houkuttelemisen lisäksi edistää festivaalin näkyvyyttä ja erottautumista. Huhtamo International Film Festivalin kaltainen maaseudulla järjestettävä tapahtuma tarjoaa jo ympäristönsä puolesta mahdollisuuden kokonaisvaltaisempaan tapahtumakokemukseen ja siihen uppoutumiseen. Oheisohjelmaan panostamalla tätä kokemusta pyritään vahvistamaan entisestään.

Yhteisöllisyys on tavattoman muuttuva ja moniulotteinen ja siinäkin mielessä kiinnostava ilmiö. Uudet yhteisöllisyyden muodot, kuten viimeisen kymmenen vuoden aikana syntynyt yhteisöllisen kaupunkikulttuurin aalto, näkyvät myös tuottajan työssäni yhteisötilassa ja muiden yhteisöllisten projektien parissa Helsingissä. Pian valmistuvana kulttuurituottajana keskityn tässä opinnäytetyössä erityisesti kulttuurituottajan ja tuotantotiimin rooliin yhteisöllisyyden kokemuksen rakentamisessa ja vahvistamisessa.

Yhteisöllisyyden merkitys kytkeytyy tiiviisti myös yhteiskunnalliseen keskusteluun ihmisten kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista sekä eriarvoistumisen ja syrjäytymisen ehkäisystä. Yhteisöllisyys synnyttää osallisuutta ja sosiaalista pääomaa, jotka ovat keskeisiä käsitteitä festivaalien ja kulttuurin vaikutusten tutkimuksessa. Yhteisöllisyyden teemaan syventyminen kulttuurialalla on tärkeää, sillä se on merkittävä osa sitä kokonaisuutta, josta rakentuu erityislaatuinen tapahtumakokemus, sekä onnistunut ja vetovoimainen festivaali.

2 Yhteisöllisyyden merkitys festivaalituotannossa

Tässä luvussa esittelen opinnäytetyön teoreettisen viitekehyksen ja käyn läpi keskeiset termit. Kun pyritään kehittämään kulttuuritapahtuman oheisohjelmaa yhteisöllisestä näkökulmasta, on tärkeää ymmärtää mitä kaikkea tarkoitetaan yhteisöllisyydellä ja miten siihen voidaan pyrkiä vaikuttamaan. Yhteisöllisyyttä käsitellään lähtökohtaisesti festivaalien kontekstissa. Lisäksi käydään läpi oheisohjelman roolia yleisön tapahtumakokemuksen ja yhteisöllisyyden vahvistamisessa.

2.1 Yhteisöllisyys

Yhteisöllisyys on moniulotteinen käsite, jota voidaan tulkita monin eri tavoin. Yleisesti yhteisöllisyys ymmärretään tietynlaisena yhteenkuuluvuuden tunteena ja yhdessä tekemisenä. Yhteisöllisyys syntyy vuorovaikutuksesta, ja on sitä sosiaalista liimaa, joka kiinnittää ihmiset toisiinsa, tiettyihin paikkoihin tai aatteisiin. Yhteisöllisyyden vastakohtana on yksinäisyyden tai irrallisuuden kokemus.

(Lehtonen, 1990, s. 25–26; Kalliokoski, 2020, s. 37–38.) Yhteisö taas tarkoittaa tiivistetysti erilaisten sosiaalisten suhteiden muodostelmia tai sosiaalista verkostoa. Yhteiskuntapoliittisessa keskustelussa yhteisöllisyys ja yhteisöt voidaan nähdä keinona hyvinvoinnin kasvattamiseksi. (Pessi & Seppänen, 2011, s. 288.)

Ihmisellä on varsin luontainen pyrkimys erilaisiin yhteisöihin tai heimoihin liittymiseen. Vuorovaikutus toisten kanssa, jakaminen, yhteistyö ja yhteiset tavoitteet ovat olennainen osa ihmisyyttä. (Niemi ym., 2011, s. 7; Lundbom, 2020.) Yhteisölliset suhteet ovat myös ihmisen hyvinvoinnin kannalta olennaisen tärkeitä. Yhteisöllisyyden merkitys on eritelty muun muassa merkittävimmässä hyvinvoinnin teorioissa. Esimerkiksi sosiologi Erik Allardtin klassisessa hyvinvointiteoriassa nimetään elintaso (having), itsensä toteuttaminen (being) ja yhteisyyssuhteet (loving) keskeisiksi hyvinvoinnin osatekijöiksi. Yhteisyyssuhteet käsittävät tässä sekä ystävyyssuhteet että perhe- ja paikallisyhteisyyden. (Pessi & Seppänen, 2011, s. 288). Myös muissa tunnetuissa teorioissa, kuten Maslow'n (1943) tarvehierarkiassa tunnistetaan tarve yhteenkuuluvuuteen osana ihmisen perustarpeita ja olennaisena osana kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Yhteiskunnan modernisaation myötä sosiaaliset suhteet ja yhteisöllisyys ovat muuttaneet muotoaan. Mitä ajatellaan yhteisöinä, muuttuu ja elää ajan mukana. Kun perinteisen yhteisön, kuten perheen, suvun, kylän tai heimon, sitovuus tai niihin kuuluminen ei ole enää itsestäänselvyys, yhteisöt ovat entistä enemmän itse valittuja ja sosiaaliset suhteet ovat enemmän joustavia rakenteita (Kuusela, 2011, s.70). Yhteisöjä etsitään, luodaan ja niitä pidetään yllä itse. Näitä uudenlaisia yhteisöjä kuvaakin virtaavuus – usein ihmisillä on monia rinnakkaisia ja eri kestoisia kuulumisia tai jäsenyyksiä erilaisiin yhteisöihin (Lundbom, 2020; Pessi & Seppänen, 2011, ss. 293–294; Raina, 2022.). Virtuaaliset yhteisöt ovat myös voimakkaasti tätä päivää, ja voidaan nähdä, että ne ovat osin korvanneet aiempaa tarvetta perinteisemmälle yhteisöllisyydelle (Niemi ym., 2011, s. 7; Raina, 2022). Joka tapauksessa yhteisöt tarjoavat tilaisuuden kuulua ja olla osana jostakin itseään suurempaa epävakaaassa maailmassa (Pessi & Seppänen, 2011, s. 293).

Tässä opinnäytetyössä keskityn yhteisöllisyyteen kokemuksena. Väitöskirjassaan *Yhteisöllisyyden rajat yhteistoiminnan ja ihmisen perushyvien näkökulmasta* (2020) Taina Kalliokoski erottaa *yhteisöllisen kokemuksen* ja *yhteisöllisyyden kokemuksen* toisistaan. Kalliokosken mukaan *yhteisöllinen kokemus* voi olla lähes mikä tahansa kokemus, joka jaetaan useamman ihmisen kesken. Esimerkiksi elokuvafestivaalilla yksinkertaisesti jaettu elokuvaelämys voi olla yhteisöllinen. Kokemuksen ei tarvitse sisältää vuorovaikutusta, riittää että olimme läsnä osana yleisöä ja koimme elämyksen samanaikaisesti. *Yhteisöllisyyden kokemus* puolestaan rakentuu yhdessä toimimisesta ja sen synnyttämistä vaikutuksista. (Kalliokoski, 2020, s. 115.)

Yhteisöllisyyden kokemuksen perustana on, että joukolla ihmisiä on riittävästi yhdistäviä tekijöitä, yhteisiä intressejä tai tavoitteita. Yhteisöllisyyden kokemuksen syntymistä edesauttaa lisäksi tuttuus, luottamus ja avoimuus. Vaikka yhteisöllisyyden kokemus ei synny ulkoapäin tarjoiltuna, voimme luoda otollisia olosuhteita sen syntymiselle. Keskeistä yhteisöllisyyden rakentumisen kannalta on tarjota kohtaamispaikkoja ja mahdollisuuksia olla vuorovaikutuksessa toisten kanssa. (Lundbom, 2020.)

Yhteisöllisyys ja yhteisöjen jäsenten välinen vuorovaikutus synnyttää myös osallisuutta ja sosiaalista pääomaa (Pessi & Seppänen, 2011, s. 297). Osallisuus ilmenee yksilön tasolla kuulumisena ja kuulluksi tulemisena. Osallisuus on myös omaan elämään vaikuttamista ja se voidaan nähdä syrjäytymisen vastakohtana (Isola ym., 2024, s. 3). Sosiaalinen pääoma taas pitää sisällään ihmisten sosiaaliset verkostot, niissä syntyvän luottamuksen, tuen ja keskinäisen vuorovaikutuksen (THL, 2024). Sosiaalista pääomaa perinteisesti mitataan väestön osallistumisella yhteisöön, eli kuulumisena järjestöihin tai toimintana järjestöissä sekä väestön kokemalla luottamuksella kanssaihmiseen ja yhteiskunnan instituutioihin (Kajanoja & Hagfors 2011, s. 209).

Tulevaisuuden kannalta on olennaista tarkastella, mitkä ajatusmallit, arvot ja ihanteet ohjaavat toimintaamme ja millaisia vaikutuksia niillä on ihmisten kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Yksilökeskeisen ajattelutavan sijaan hyvinvointia

tulisi lähestyä kokonaisvaltaisesti, yhteisön ja ympäristön hyvinvointiin kietoutuneena, jossa on päämääränä osallisuuden, yhteisöllisyyden ja onnellisuuden vahvistaminen. (Sitra 2023.)

2.2 Festivaali ja yhteisöllisyys

Festivaali määritellään säännöllisesti, tietyssä paikassa toistuvana yhteisön koontumisena tai tapahtumana, joka kietoutuu jonkin teeman tai taiteenalan ympärille sekä tarjoaa monipuolista ohjelmaa yleisölle (Kainulainen, 2005, ss. 65–67; Silvanto, 2016, s. 8; Raj & Rashid, 2022, s. 2). Festivaalin ominaispiirteitä ovat sisällöllinen moninaisuus, kulttuurinen kokemus, kokonaiselämys ja yhteisöllisyys (Kainulainen, 2005, ss. 67–68; Luonila ym., 2016, s. 132). Festivaaleja on laidasta laitaa, kaupallisista massatapahtumista, täysin vapaaehtoisvoimin järjestettyihin maksuttomiin kaupungionsafestareihin, sekä musiikkifestivaaleista jäätelö- ja suklaakarnevaaleihin. Tässä opinnäytetyössä keskitytään pääasiassa elokuvafestivaaleihin. Elokuvafestivaalit ovat tyypillisesti tietyn genren tai teeman ympärille kietoutuneita tapahtumia, jotka tarjoavat elokuvanäytösten lisäksi usein keskusteluja ja muuta ohjelmaa.

Festivaalit tarjoavat alustan jakaa ja kokea ainutlaatuisia ja arjesta poikkeavia kokemuksia (Morgan, 2008, s. 81). Ne vastaavat osaltaan ihmisten tarpeeseen kerääntyä yhteen, juhlia yhdessä sekä kokea jotakin uutta ja yllätyksellistä (Raj & Rashid, 2022, s. 344). Kävijät kaipaavat festivaaleilta yhä enemmän myös sosiaalista kontekstia, joka liittyy kokemusten jakamiseen ja vuorovaikutukseen niin ystävien, muun yleisön kuin järjestäjien kanssa. (Cardoso, 2015, s.193.) Festivaaleja kuvataan kohtaauspaikkoina ja yhteisön rakentajina. Ne tuovat yhteen erilaisia ja usein eri puolilta maailmaa tulevia taiteilijoita tai eri alojen ammattilaisia, paikallisia ja kauempaa saapuvia yleisöjä sekä yrityksiä tai muita sidosryhmiä. Vaikka festivaalit ovat lyhytkestoisia, ne synnyttävät jopa ympärivuotisia yhteisöjä tai verkostoja. (Silvanto, 2016, s. 14; Kuusisto & Sahlstedt, 2021, s. 11.)

Festivaalien kontekstissa yhteisöllä tai yhteisöllisyydellä viitataan usein perinteisemmän yhteisön määritelmän sijaan symboliseen yhteisyyteen. Symbolinen yhteisyys näkyy jaettuina uskomuksina, asenteina, samanhenkisyysnä ja liittyä muun muassa elämäntapaan liittyviin arvoihin, jaettuihin uskomuksiin tai ideologioihin. (Lehtonen, 1990, ss. 26–28; Kainulainen, 2005, s. 66) Tiettyyn paikkaan vakiintunut festivaali voi myös herättää yhteisöllisyyttä tietynlaisena alueeseen tai paikkaan sidottuna, paikallisyhteisön kokemana yhteisöllisyytenä tai mehenkenä (Kainulainen, 2005, s. 66).

Tutkimukset festivaalien vaikutuksista ovat osoittaneet, että festivaaleilla on merkittävä vaikutus toteutuspaikkakuntansa taloudellisten hyötyjen lisäksi sosiaalisessa ja kulttuurisessa kehityksessä. Festivaalit esimerkiksi edistävät taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta, osallistumista ja osallisuutta. (Luonila ym., 2019, s. 31.) Festivaalien sosiaalisia vaikutuksia on aiemmin tutkittu muun muassa yhteistyön, paikallisyhteisön, tapahtumapaikkakunnan vetovoiman ja imagon lähtökohdista (Luonila ym., 2019, s. 35). Erityisesti pienten paikkakuntien festivaalien kohdalla korostuu paikallinen identiteetti ja paikallisyhteisön hengen ylläpitäminen. Festivaalit voivat vahvistaa paikallisten kokemaa ylpeyttä asuinpaikastaan, edistää osallisuuden tunnetta sekä rakentaa siltoja ja verkostoja erilaisten ihmisten ja yhteisöryhmien välille edistäen näin yhteisöllisyyttä alueella (Raj & Rashid, 2022, s. 2–5).

Festivaalit itsessään ovat suoraan ihmisiin vaikuttamista. Festivaalin konsepti ja puitteet ovat kopioitavissa mutta ei sen henkeä, joka syntyy ihmisten välille (Vallo & Häyrinen (2016), s.291). Onnistunut tapahtumakokemus rakentuu festivaaliyleisön näkökulmasta tapahtumaympäristön, ohjelman ja palvelun tason lisäksi ennen kaikkea yhteisöllisyydestä, sosiaalisesta kanssakäymisestä ja festivaalin tarjoamasta elämyksestä (Luonila, 2016, s.132). Positiivinen tapahtumakokemus lisää yleisön tyytyväisyyttä ja vahvistaa sitoutumista festivaaliin. Kaiken kaikkiaan yhteisöllisyys on oleellinen osa yleisön positiivisen tapahtumakokemuksen muodostumisessa ja siihen panostaminen luo näin perustan onnistuneelle festivaalille.

2.3 Elokuva festivaalin oheisohjelma

Festivaalit tarjoavat paitsi ainutlaatuisia kokemuksia ja kohtaamispaikkoja, myös monipuolisia mahdollisuuksia osallistumiseen ja yhteisölliseen toimintaan muun muassa oheisohjelman kautta. Oheisohjelmalla tarkoitetaan festivaalin varsinaisen sisällön, kuten elokuvafestivaaleilla elokuvanäytösten lisäksi toteutettavaa ohjelmaa. Näitä ovat esimerkiksi erilaiset aktiviteetit, työpajat, keskustelutilaisuudet ja esittävän taiteen esitykset. Oheisohjelmaa voidaan kutsua myös oheistapahtumaksi tai alueohjelmaksi. Erityisesti elokuvafestivaaleille tyypillistä oheisohjelmaa ovat:

Puheohjelma: Question & Answer -tilaisuudet, paneelikeskustelut, luennot

Erikoisnäytökset

Musiikkiesitykset

Muu taide: näyttelyt, tanssi

Työpajat

Klubit

Lasten ja nuorten ohjelma

Elokuvafestivaalien oheisohjelmaa aiemmin tutkivassa opinnäytetyössä (Miettinen, 2013) selvitettiin kyselyn avulla yhdeksän eri elokuvafestivaalin motiiveja ja tavoitteita oheisohjelman toteuttamisessa. Toiset festivaalit korostivat vastauksissaan näkyvyyttä ja erottautumista, kun taas toiset keskittyivät vuorovaikutuksen ja keskustelun merkitykseen. Erilaisia tavoitteita olivat muun muassa elokuvaohjelmiston tukeminen, monipuolisempi näkyvyys, erottautuminen muista festivaaleista sekä uuden tai monipuolisemman yleisön houkuttelevuus. Lisäksi tavoitteena oli toimia kohtaamispaikkana, mahdollistaa yleisön ja festivaalin välinen vuorovaikutus, osallistaa yleisöä sekä syventää ja laajentaa kokemusta tai/ja sisältöä. (Miettinen, 2013, s. 24–25.)

Oheisohjelma on keskeisessä roolissa yleisön tapahtumakokemuksen ja yhteisöllisyyden vahvistamisessa. Se luo erityistä festivaalitunnelmaa, edistää kohtaamisia sekä tarjoaa yleisölle mahdollisuuden osallistua aktiivisesti tapahtu-

maan ja ilmaista itseään. Festivaalikävijät voivat erityisesti oheisohjelmaan osallistumalla kokea jotain uutta ja yllättävää sekä kohdata toisia ihmisiä ja solmia uusia tuttavuuksia (Vallo & Häyrynen, 2016, ss. 254–255). Erityisen merkityksellisiä ovat ne kokemukset, kun yleisö voi aktiivisesti osallistua oman tapahtumakokemuksensa luomiseen omaehtoisesti, eivätkä ole pelkästään festivaalin tarjoaman sisällön passiivisia kuluttajia. Vuorovaikutteiseen ja osallistavaan ohjelmaan panostamalla voidaan edistää aktiivisen osallistumisen kulttuuria ja rikastuttaa yleisön kokonaiselämystä. Tämän kaltainen osallistuminen luo mahdollisuuden syvemmän yhteyden muodostumiseen festivaaliin ja sen yhteisöön, samalla tukien yleisön sitoutumista (Rantanen, 2016, s. 110).

3 Huhtamo International Film Festival

Huhtamo International Film Festival – Huhtamon kansainvälinen elokuvafestivaali – on kokonaisvaltainen elämysfestivaali, joka on yhdistelmä elokuvia, maalaisidylliä, paikallista ruokaa ja juomaa, sekä elävää musiikkia ja muuta oheisohjelmaa. Elokuvaohjelmisto on monipuolinen ja genrestä riippumaton kattaus klassikoita, ensi-iltaelokuvia, lyhytelokuvia ja kaikkea näiden väliltä (Huhtamo International Film Festival, n.d.-a). Festivaalille on leimallista oivaltavat esityspaikat, jotka sopivat esitettävien elokuvien teemaan (Huhtamo International Film Festival, n.d.-b). Festivaalin henkeä kuvaa sen slogan ”Hidasta elämää, rakkaudesta elokuvaan”.

Vuodesta 2017 lähtien joka toinen vuosi heinäkuussa järjestetty Huhtamo International Film Festival on laajentunut neljän tapahtumavuotensa aikana pienen Huhtamon kylän tapahtumasta koko lähiseudun viikon mittaiseksi festivaaliksi. Vuonna 2025 festivaali juhlii viisivuotisjuhlaansa. Juhlavuoden lähestyessä tilaajalle on tullut ajankohtaiseksi kartoittaa festivaalin nykytilaa sekä vahvistaa yleisön sitoutumista yhteisöllisyyttä kehittämällä. Tämä opinnäytetyö keskittyy kehittämään tilaajan oheisohjelmaa, jonka tarkoituksena on vahvistaa festivaalin yhteisöllisyyttä entisestään. Koska tilaaja ei ole aiemmin toteuttanut kävijäkyselyä, ensisijaisena tehtävänä on kartoittaa yleisön toiveita ja ehdotuksia oheisohjelmaan liittyen heille kohdennetun kyselyn avulla.

Monipuolisen elokuvaohjelmiston lisäksi Huhtamo International Film Festivalilla on aiempina vuosina ollut erilaista oheisohjelmaa, kuten keskusteluja, lyhytelokuvakilpailuja, leffamusavisa, tekijävieraita, karaokea, tansseja ja lasten ohjelmaa. Lisäksi on nähty erilaisia esiintymisiä, kuten sirkusesityksiä ja live-musiikkia, joista esimerkkinä mainittakoon Jukka Nousiainen ja Pekka Nisu (Huhtamo International Film Festival, (n.d.-b).

Huhtamo International Film Festival korostaa elokuvakokemusten lisäksi yhteisiä kohtaamisia ja vuoropuhelua sekä nostaa esiin koko kyläyhteisön roolin festivaalin tekemisessä sekä erityisen tunnelman luomisessa. Festivaalin verkkosivuilla festivaalia kuvataan koko ”kyläyhteisön ponnistukseksi ja taidonnäytteeksi”. (Huhtamo International Film Festival, n.d.-a) Festivaalin elinehtona ovatkin talkoolaiset, kannatusjäsenet ja muut aktiiviset paikalliset. Festivaali pyrkii ylläpitämään avointa keskustelua ja vapautta ihmisille ehdottaa ja jakaa ideoita, ja näin kehittää festivaalia entistä paremmaksi säilyttäen samalla omanlaisensa pienuuden, rentouden ja kiinnostavuuden. Festivaaliin miljöö, paikallisuus, aitous ja tietty kotikutoisuus ovat festivaaliin selkeitä vetovoimatekijöitä.

Festivaalin taustalla toimii Elävien kuvien ry, joka kuvaa tärkeimmäksi tavoitteekseen ”juhlia elokuvaa ja jakaa palavaa intohimoa sen lähiseudulle elokuva-elämyksiä esittämällä.” (Holvi, n.d.-a). Yhdistyksen laajemmat tavoitteet sisältävät elokuva- ja mediataiteen harrastuksen edistämisen kotipaikkakunnallaan sekä taiteen harrastajien ja ammattilaisten kokoaminen yhteiseen toimintaan. Yleistavoitteena on myös maaseudun elävöittäminen ja ihmisten hyvinvoinnin tukeminen. Huhtamo International Film Festivalin osalta tavoitteena on luoda kokemuksia täynnä oleva tapahtuma kerta toisensa jälkeen, ja laajemmalti kasvattaa siitä kymmenessä vuodessa yhdeksi Suomen merkittävimpien elokuva-festivaalien joukkoon. (Holvi, n.d.-b.)

4 Tutkimuksen tavoite ja tutkimuskysymykset

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on kehittää tilaajalle uutta oheisohjelmaa, jonka tarkoituksena on vahvistaa festivaalin yhteisöllisyyttä entisestään. Lähestytään tätä tavoitetta tutkimalla yhteisöllisyyden ja festivaalien merkityksiä, tarkastelemalla oheisohjelman roolia yleisön tapahtumakokemuksen ja yhteisöllisyyden vahvistamisessa sekä kartoittamalla festivaaliyleisön kokemuksia ja toiveita oheisohjelman suhteen. Lisäksi selvitän mitkä ovat tuotannon keinot yhteisöllisyyden kokemuksen rakentamisessa festivaaleilla. Pyrkimys on löytää uusia keinoja ja lähestymistapoja, jotka vahvistavat yhteisöllisyyttä festivaaleilla ja edistävät yleisön ja festivaalin välistä vuorovaikutusta.

Opinnäytetyön päätutkimuskysymys on: **Miten elokuvafestivaalin yhteisöllisyyttä voidaan edistää oheisohjelman avulla?** Tähän kysymykseen etsin vastauksia alakysymysten avulla, jotka ovat:

- Miten yhteisöllisyyttä voidaan vahvistaa kävijälähtöisyyden avulla?
- Millaisia yhteisöllisyyttä edistäviä käytänteitä voidaan tunnistaa vertailuanalyysin avulla?
- Miten tuotantotiimi voi rakentaa yhteisöllisyyden kokemusta festivaaleilla?

5 Lähestymistapa ja tutkimusmenetelmät

Tämä opinnäytetyö on tapaustutkimus. Tapaustutkimukselle on tyypillistä, että tutkimuksen kohteena on jokin ajankohtainen elävässä elämässä oleva ilmiö, vastauksia haetaan mitä-, miten- ja miksi-kysymyksiin ja aiheesta on tehty vähän tutkimusta (Eriksson & Koistinen, 2014, s. 5). Tutkimuksen kohde eli tapaus voi olla esimerkiksi organisaation palvelu, toiminto tai tuote (Ojasalo ym., 2015, s. 52). Tapaustutkimus sopii lähestymistavaksi, kun halutaan kerätä syvällistä

tietoa kehitettävästä tapauksesta, usein eri menetelmin ja tarkoitus on tuottaa uutta tietoa kehittämisen tueksi (Ojasalo ym., 2015, ss. 53–55).

Tapaustutkimuksen vaiheet etenevät alustavasta kehittämistehtävän valinnasta, siihen perehtymiseen ja aiheen täsmentymiseen, aineiston keruuseen ja analysointiin eri menetelmien avulla sekä lopuksi kehittämissuositusten laatimiseen (Ojasalo ym., 2015, s. 54). Vaiheet kuvataan usein suoralinjaisesti, vaihe vaiheelta eteneväksi prosessiksi, mutta tyypillistä on, että vaiheet limittyvät keskenään ja niiden järjestys muuttuu ja elää. Tutkimusprosessin edetessä eri vaiheisiin tyypillisesti palataan, asioita tarkennetaan sekä luodaan vuoropuhelua teorian ja syntyneen materiaalin välille (Eriksson & Koistinen, 2014, s. 22).

Kuvio 1. Tapaustutkimuksen vaiheet (mukaillen Ojasalo ym., 2015, s. 54)

Tämän tapaustutkimuksen lähtökohtana on oma kiinnostukseni yhteisöllisyyden eri muotoihin ja siihen, kuinka tuotannoissa voidaan edistää yhteisöllisyyden kokemuksen rakentumista. Aloitin työni tutustumalla tilaajaan, heidän tarpeisiinsa ja toimintaympäristöönsä. Tämän jälkeen keräsin tietoa yhteisöllisyyden teoriasta ja aiemmasta tutkimuksesta liittyen oheisohjelman kehittämiseen. Laaja taustatyö, sekä tilaajan tarpeen määrittely antoivat suunnan kehityskohteen täsmentymiseen. Kehittämiskohteeksi valitsin tilaajan oheisohjelman kehittämisen, yhteisöllisyyden kehittämisen näkökulmasta. Tarkemman kehittämistehtävän rajaamisen jälkeen pystytään kuvaamaan työhön liittyvät prosessit, sekä suunnittelemaan lähestymistapa ja menetelmät (Ojasalo ym., 2015, s. 25).

Tapaustutkimuksessa aineistoa kerätään tyypillisesti useiden eri menetelmien avulla – niin laadullisin, määrällisin menetelmin tai niitä yhdistämällä (Ojasalo ym., 2015, s. 55). Pysin valitsemaan useita toisiaan täydentäviä menetelmiä, joiden avulla saadaan kokonaisvaltainen kuva tutkittavasta kohteesta sekä kerätään uutta ja luotettavaa tietoa. Tutkimusmenetelmiksi valitsin kyselyn, benchmarkingin ja ideointityöpajan. Huhtamo International Film Festivalin kävijöille kohdennetun kyselyn tarkoitus on lisätä ymmärrystä yleisön kokemuksista ja selvittää oheisohjemaan liittyviä toiveita. Benchmarkingin avulla pyritään tunnistamaan hyviä yhteisöllisyyttä edistäviä käytänteitä festivaaleilta, jotka toteuttavat monipuolista oheisohjelmaa ja huomioivat yhteisöllisyyden osana festivaalikonseptiaan. Ideointityöpajan tarkoitus on luoda kehitysehdotuksia kerätyn aineiston pohjalta.

Näiden menetelmien avulla on mahdollista löytää uusia keinoja ja lähestymistapoja, jotka voivat vahvistaa yhteisöllisyyttä festivaaleilla ja edistää yleisön ja festivaalin välistä vuorovaikutusta. Opinnäytetyön lopputuloksena syntynyttä tietoa voidaan hyödyntää Huhtamo International Film Festivalin lisäksi laajemminkin festivaalien oheisohjelman kehittämisessä ja yhteisöllisyyden edistämisessä tapahtumissa.

5.1 Kysely

Kyselytutkimus sopii hyvin erilaisten olosuhteiden, käytänteiden ja ilmiöiden kar-toittamiseen, sekä vertailujen tekemiseen. Kyselyt ovat laajalti käytetty aineis-tonkeruumenetelmä, jonka avulla voidaan heijastaa laajojen joukkojen käsityk-siä, mielipiteitä ja asenteita. (Anttila, 2014; Ojasalo ym., 2015, ss. 121–122). Kyselyn peruseriaatteita ovat systemaattisuus, edustettavuus, objektiivisuus, sekä määrällisyys, jonka avulla tuotetaan numeerista dataa (Anttila, 2014).

Kehittämistyön tilaajan oheisohjelmaa kehittäessä on tärkeää hahmottaa festi-vaalin nykytila sekä tuntea yleisö ja heidän tarpeensa, jotta ohjelmaa voidaan räätälöidä kohderyhmä huomioiden (Vallo & Häyrinen, 2016, s. 148). Koska tilaaja ei ole aiemmin toteuttanut kävijäkyselyä, ensisijaisena tehtävänä on kerä-

tä tietoa yleisön kokemuksista ja toiveista heille kohdennetun kyselyn avulla. Tavoitteena on selvittää Huhtamo International Film Festivalin yleisön kokemuksia aiemmilta tapahtumavuosilta sekä kartoittaa heidän toiveitaan ja odotuksiaan oheisohjelman suhteen. Kyselyn avulla kuullaan myös yleisön ajatuksia festivaalin yhteisöllisyyteen liittyen. Tämän menetelmän avulla vastataan alakysymykseen: ”Miten yhteisöllisyyttä voidaan vahvistaa kävijälähtöisyyden avulla?”

Kävijäkysely toteutettiin Metropolian e-lomakkeella. Sähköisen kyselyn avulla on mahdollista kerätä laaja aineisto suhteellisen nopeasti ja tehokkaasti. Haasteena on kuitenkin arvioida vastaajan vilpittömyyttä – kuinka tosissaan kysymyksiin on vastattu ja kuinka hyvin vastaaja on ymmärtänyt kyselyn sisällön ja kysymykset. (Anttila, 2014; Ojasalo ym., 2015, s. 121.) Pysin muotoilemaan kysymykset niin, että ne ymmärretään juuri niin kuin ne on tarkoitettu ja ne ovat mahdollisimman yksiselitteisiä. Tarjosin myös ohjeita vastaamiseen ja avasin keskeisiä termejä, välttämällä kuitenkin liikaa ohjailemasta vastaamaan tietyllä tavalla (Ojasalo ym., 2015, s. 132). Kyselyn vastaukset tallensin Excel-
taulukkoon, jonka kautta sain myös kysymyksiin kerääntyneet vastausmäärät.

5.2 Benchmarking

Benchmarkingin eli vertailuanalyysin pohjalla on oman toiminnan kyseenalaistaminen, sekä toisten toiminnasta oppiminen (Ojasalo ym., 2015, s. 43).

Benchmarking on järjestelmällinen prosessi, joka muodostuu kohteen tai toiminnon määrittelystä, oman toiminnan vertaamisesta toiseen, usein parhaaseen vastaavaan käytäntöön, sekä opitun soveltamista omaan käyttöön (Tuominen, 2021, s. 7).

Tässä opinnäytetyössä selvitän benchmarkingin avulla millaista oheisohjelmaa vertaisanalysoidut festivaalit tarjoavat, millaisia erityisen toimivia ohjelmakonsepteja niillä on sekä kuinka yhteisöllisyys ilmenee festivaaleilla. Vertaisanalyysin perusteella tunnistetut hyvät käytänteet voivat toimia sysäyksenä uudensille kehitysideoille ja niitä voi soveltaa omaan toimintaan. Benchmarkingin avulla

la vastataan alakysymykseen: ”Millaisia yhteisöllisyyttä edistäviä käytänteitä voidaan tunnistaa vertailuanalyysin avulla?”

Benchmarking toteutettiin tarkastelemalla festivaalien verkkosivuja, sekä sosiaalisen median kanavia, kuten Facebook ja Instagram -tilejä ja muita sähköisiä artikkeleja ja julkaisuja.

5.3 Ideointityöpaja

Ideointityöpaja tai aivoriihi on yksi luovan ongelmanratkaisun menetelmistä, jonka avulla tuotetaan ryhmissä uusia ideoita tai lähestymistapoja (Ojasalo ym., 2015, s. 160). Tavoitteena on synnyttää mahdollisimman paljon ideoita ajatuksella, että määrä synnyttää laatua. Näin on todennäköisempää, että löytyy parhaat ideat toteutettavaksi. (Ojasalo ym., 2015, s. 158–159; Innokylä, n.d.)

Ideointityöpajan vaiheita ovat menetelmään tutustuminen, ongelman asettaminen ja rajaaminen, ideointivaihe, arviointivaihe sekä valintavaihe (Innokylä, n.d.). Tällaisissa luovan ongelmanratkaisun prosesseissa ideointi ja arviointivaiheet erotetaan yleensä selkeästi toisistaan. Tämä varmistaa, että ideointivaihe saa tarvittavan tilan, eikä ideoita lähdetä arvioimaan liian aikaisessa vaiheessa. (Ojasalo ym., 2015, s. 158–159; Innokylä, n.d.)

Tässä opinnäytetyössä ideointityöpajan päätehtävänä on luoda ympäristö, jossa uusia ideoita ja kehittämissuhteita voidaan synnyttää yhteisöllisesti ja tarjotaan myös tilaa keskustelulle. Tarkoituksena oli kehittää tilaajalle uutta oheisohjelmaa kyselyn sekä benchmarkingin avulla saadun aineiston pohjalta. Tämä menetelmä mahdollistaa tehokkaan ja syvällisen ideointiprosessin, joka on linjassa festivaalin arvojen ja tavoitteiden kanssa. Ideointityöpajan avulla vastataan alakysymykseen: ”Miten tuotantotiimi voi rakentaa yhteisöllisyyden kokemusta festivaaleilla?”

Ideointityöpaja järjestettiin etäyhteydellä, ja kaikki ideointityöpajan aikana syntyneet ideat kirjattiin yhteiselle Jamboard-alustalle. Osallistujat informoitiin ennen

ideointityöpajan toteutusta asianmukaisesti tutkimuksen tavoitteista, sisällöstä ja muista käytänteistä, sekä saatiin suostumus tutkimukseen osallistumisesta.

6 Kehittämistyön tulokset

Tässä luvussa esittelen opinnäytetyöni tulokset, jotka vastaavat samalla määrittelemiini tutkimuskysymyksiin. Erittelen tulokset käyttämäni menetelmien mukaan.

Kyselyn avulla kerättiin arvokasta palautetta Huhtamo International Film Festivalin oheisohjelmasisällön nykytilan selvittämiseksi ja kehittämiseksi kävijälähtöisesti. Benchmarking avasi erilaisia oheisohjelman mahdollisuuksia ja sen avulla tunnistettiin hyviä yhteisöllisyyttä edistäviä käytänteitä. Ideointityöpajan tuloksena syntyi joukko yhteisöllisesti tuotettuja ideoita uudenlaiseen oheisohjelmaan, jotka ovat suunniteltu erityisesti edistämään yhteisöllisyyttä festivaalilla. Näiden ideoiden taustalla on pyrkimys lisätä vuorovaikutusta kävijöiden ja festivaaliin välillä, mikä voisi edelleen vahvistaa Huhtamo International Film Festivalin asemaa paikkana, jossa elokuvataide yhdistyy yhteisölliseen kokemukseen.

6.1 Miten yhteisöllisyyttä voidaan vahvistaa kävijälähtöisyyden avulla?

Tähän alakysymykseen etsin vastausta Huhtamo International Film Festivalin kävijöille kohdennetun kyselyn avulla. Laadin kyselyn Metropolian e-lomakkeella ja se jaettiin tilaajan Facebook -sivustolla saatekirjeen kera. Saatekirjeessä avattiin vastaajille kyselyn tarkoitus ja tavoitteet. Kyselyyn oli mahdollista vastata kahden viikon ajan 8.2.–22.2.2024 välillä ja vastaukset kerättiin täysin anonymisti.

Vastauksia tuli tässä ajassa 76, joista 73 vastausta otettiin mukaan tutkimukseen. Kolme vastaajaa ei ollut aiemmin osallistunut festivaaleille, jonka vuoksi näitä vastauksia ei otettu huomioon osana tätä opinnäytetyötä. Kyselyllä pyrittiin

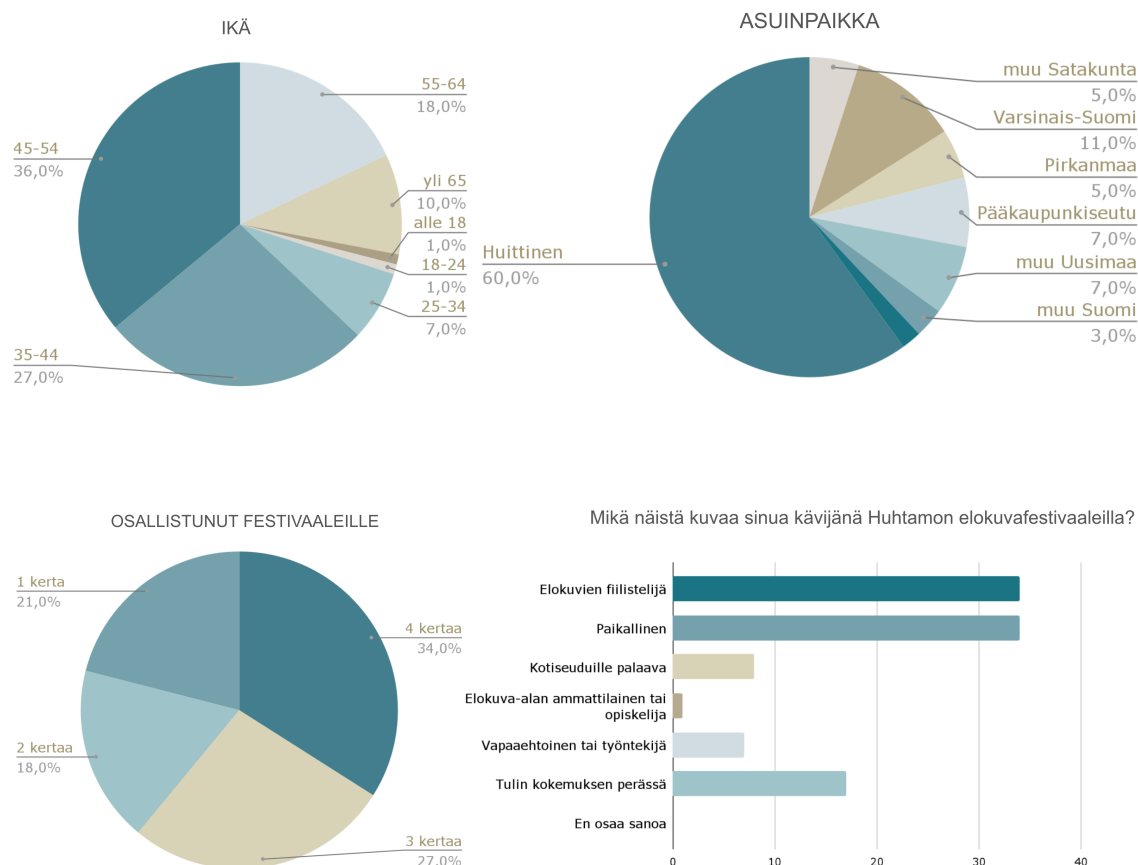
hahmottamaan kävijöiden toiveita, motivaatioita osallistua festivaaleille, sekä painotettiin kysymyksiä oheisohjelmasta ja yhteisöllisyydestä.

Kyselyssä hyödynnettiin monivalintakysymyksiä, avoimia kysymyksiä, sekä näiden yhdistelmiä, jotta vastaajille tarjoutui mahdollisuus tarkentaa tai selventää vastaustaan. Kyselyssä selvitettiin myös vastaajien osallistumismotivaatiota ja kiinnostusta oheisohjelmiin matriisikysymysten avulla, jossa vastaukset valittiin asteikolta. Kyselyyn on vastannut määrittelemätön joukko Facebookin aktiivisia käyttäjiä, joten ei voida olla täysin varmoja keitä kyselyyn vastanneet ovat ja kuinka vakavasti he ovat kyselyyn suhtautuneet. Kävijäkyselyn tärkeintä antia ovat kuitenkin avoimien kysymysten vastaukset kehittämisehdotuksineen, joita saatiin hyvin kattavasti.

6.1.1 Kävijäkyselyn vastaajat

Kävijäkyselyn ensimmäisessä osiossa kartoitettiin vastaajien taustatietoja - ikää, sukupuolta ja asuinpaikkaa. Tulosten perusteella keskimääräinen vastaaja on 45–54-vuotias nainen, joka asuu Huittisissa. Seuraavan kysymyksen *”Mikä näistä kuvaa sinua kävijänä Huhtamon kansainvälisillä elokuvafestivaaleilla”* tarkoitus oli selvittää tarkemmin kävijöiden suhdetta festivaaliin ja tarkentaa näin kohdeyleisöä edelleen. Vastausvaihtoehdot pohjautuivat tilaajan omiin arvioihin festivaalin kävijöistä. Valtaosa kyselyyn vastanneista luonnehti itseään ”paikalliseksi” tai ”elokuviin fiilistelijäksi”, mikä on ymmärrettävää, kun otetaan huomioon, että kysely kohdistuu elokuvafestivaaliin ja vastaajista 60 % on ilmoittanut asuinpaikakseen Huittinen.

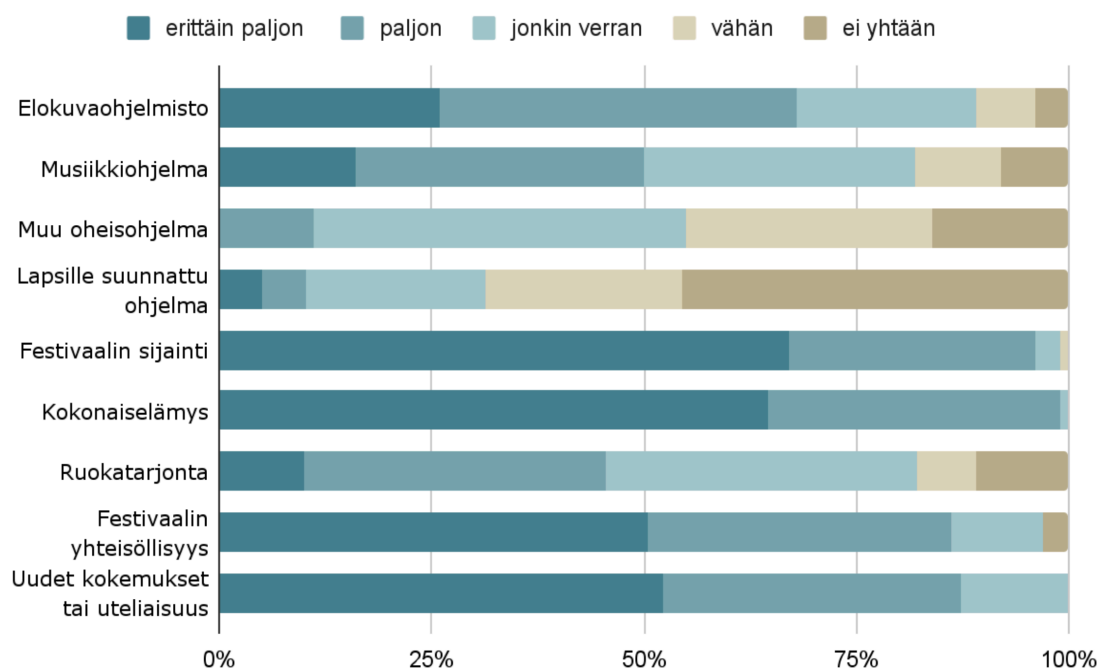
Huhtamo International Film Festival on järjestetty neljä kertaa, joka toinen vuosi vuodesta 2017 lähtien. Kyselyyn vastanneista suurin osa on osallistunut festivaaleille jokaisena näistä neljästä vuodesta, mikä osoittaa vastaajien kuuluvan festivaalin aktiiviseen kävijäkuntaan. Aktiivisimmin vastasivat erityisesti ne, jotka olivat käyneet festivaaleilla edellisenä vuonna 2023.

Kuvio 2. Huhtamo International Film Festival kävijäkyselyn vastaajat

Festivaaleille osallistumispäätökseen vaikuttivat huomattavasti eniten festivaalin sijainti, sekä festivaalin mahdollistava kokonaiselämys. Huhtamo International Film Festivalin vetovoima perustuu vahvasti paikallisuuteen, joten tulos oli odotettavissa. Yhteisöllisyys, mahdollisuus kokea jotain uutta ja uteliaisuus nousivat tämän lisäksi esiin tärkeinä tekijöinä osallistumispäätöksen taustalla. Festivaalit vastaavatkin osaltaan ihmisten tarpeeseen kerääntyä yhteen ja kokea jotakin uutta ja yllätyksellistä (Raj & Rashid, 2022, s. 344). Yleisö kaipaavaa festivaaleilta edelleen yhä enemmän myös sosiaalista kontekstia, joka liittyy kokemusten jakamiseen ja vuorovaikutukseen niin ystävien, muun yleisön kuin järjestäjien kanssa. (Cardoso, 2015, s.193) Vastauksissa näkyy, että festivaalin tarjoama ympäristö ja mahdollisuus luoda uusia yhteyksiä sekä jakaa kokemuksia muiden kanssa ovat merkittäviä syitä osallistua Huhtamo International Film Festivalille.

OSALLISTUMISPÄÄTÖKSEEN VAIKUTTI

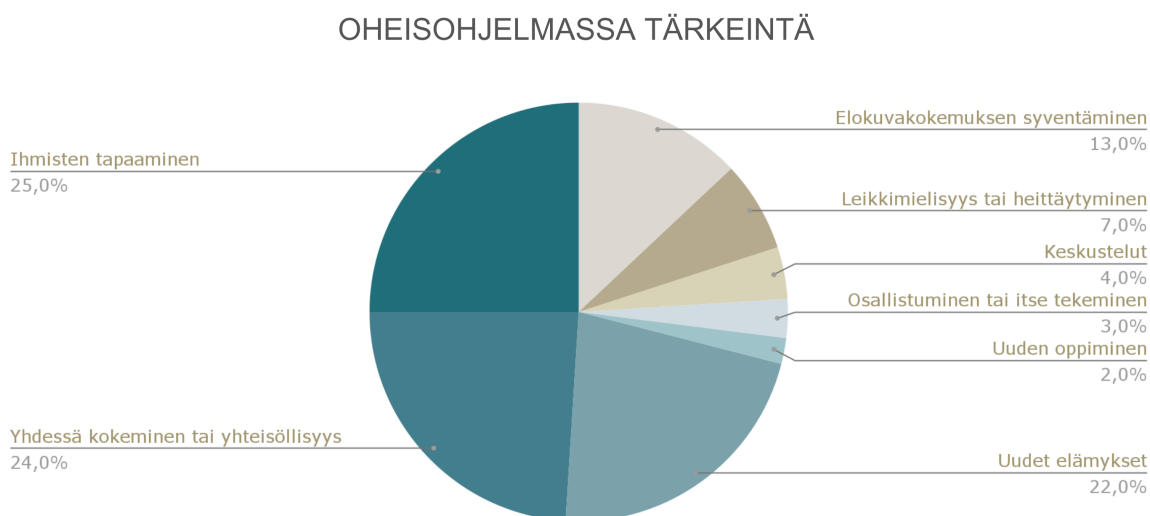
Kuvio 3. *Huhtamo International Film Festivaliin osallistuminen*

6.1.2 Oheisohjelmaan osallistuminen

Kävijäkyselyyn vastanneista hieman yli puolet (55 %) ilmoitti osallistuneensa Huhtamo International Film Festivalilla järjestettyyn oheisohjelmaan. Vastaajista 10 % ei osannut varmuudella kertoa osallistumisestaan. Tämä voi viitata siihen, että osa vastaajista ei ole joko täysin hahmottanut mikä on oheisohjelmaa ja eivät näin tiedä siihen osallistuneensa tai eivät yksinkertaisesti muista osallistumistaan.

Seuraavaksi kysyttiin, mikä on oheisohjelmaan osallistumisessa tärkeintä. Kysymyksellä selvitettiin kävijöiden motivaatioita oheisohjelmaan osallistumisen taustalla, mikä on tärkeää oheisohjelman kehittämistä ajatellen. Vastauksista nousivat lähes tasavertaisesti esiin ihmisten tapaaminen (25 %), yhdessä tekeminen tai tekeminen (24 %) ja uudet elämykset (22 %). Elokvakokemuksen syventäminen sai 13 % vastauksista, kun taas loput jakautuivat tasaisesti alle 10 %:iin. Tämä korostaa sitä, että festivaalikävijät hakevat erityisesti oheisoh-

jelmasta uusia kokemuksia ja elämyksiä sekä mahdollisuutta kohdata ihmisiä, tehdä yhdessä ja tutustua uusiin ihmisiin (Vallo & Häyrinen, 2016, ss. 254–255).

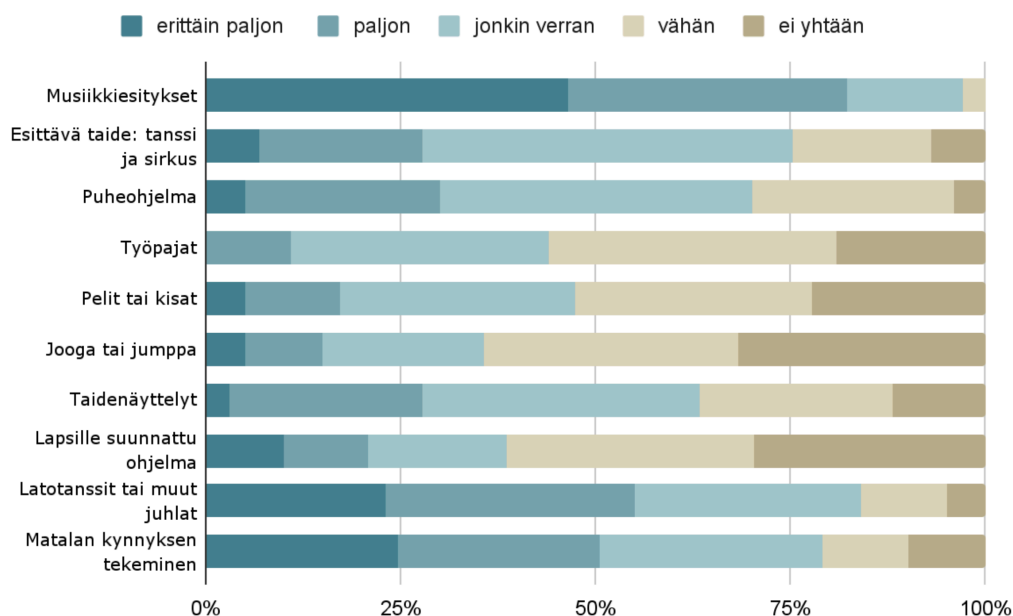

Kuvio 4. Oheisohjelmaan osallistuminen

6.1.3 Oheisohjelmatoiveet ja -ehdotukset

Seuraavaksi kyselyllä kartoitettiin vastaajien kiinnostusta eri oheisohjelmasisäl- töihin. Huhtamo International Film Festivalin oheisohjelmassa on aiempina vuo- sina ollut selvästi eniten erilaista musiikkiohjelmaa, joten odotettavasti myös vastauksissa musiikkiesitykset saivat selvästi suurimman suosion. Seuraavaksi eniten kiinnostusta herättivät latotanssit tai muut juhlat, sekä erilainen matalan kynnyksen tekeminen. Vähiten kiinnostusta herättivät jooga tai jumppa, lapsille suunnattu ohjelma ja työpajat.

OHEISOHJELMISTA MINUA KIINNOSTAA

Kuvio 5. Vastaajien kiinnostus eri oheisohjelmasisältöihin

Vastaajat saivat myös avoimessa kohdassa jättää toiveita ja ehdotuksia oheisohjelmasisällöstä. Kun kyseessä on elokuvafestivaalin oheisohjelma, monipuoliset elokuvateemaiset ehdotukset korostuivat luonnollisesti. Näihin kuuluivat esimerkiksi erilaiset elokuvatyöpajat, elokuvamusiikki-illat tai karaoke, elokuvaan liittyvät näyttelyt tai keskustelutilaisuudet ja tekijävieraat. Kaikki vastaukset ryhmiteltiin eri teemoihin ideointityöpajaa varten. Teemoja olivat esimerkiksi elokuva, tanssit & jooga, kisat ja visat, työpaja, musiikkiohjelma, taide ja muut. ”Muut”-kategoriaan sisältyi muun muassa tatuointipiste, saunakylä, ”ohiajot” ja erilaiset teemapäivät. Lisäksi saatiin huomattava määrä mielikuvituksellisia ja yksityiskohtaisia oheisohjelmaehdotuksia, joita tilaaja voi hyödyntää edelleen tulevaisuudessa.

6.1.4 Yhteisöllisyys festivaaleilla

Kyselyn lopuksi vastaajat saivat avoimessa kohdassa kertoa näkemyksensä siitä mikä vahvistaa yhteisöllisyyden tunnetta festivaaleilla. Vastauksia kerääntyi runsaasti, jotka myös jaottelin eri teemojen alle helpottaakseni niiden hyödyntämistä. Teemoiksi muodostuivat tunnelma ja kohtaamiset, paikallisuus, ympä-

ristö, tekeminen ja järjestäjät. Vastauksia on tarkoitus hyödyntää oheisohjelman suunnitteluun ideointityöpajassa sekä festivaalin yleisessä kehittämisessä.

Vastauksissa korostui erityisesti festivaalin rento ja maanläheinen tunnelma, tietynlainen kotikutoisuus sekä sijainti ”täällä maalla”. Yhteisöllisyyden tunnetta nähtiin vahvistavan matalan kynnyksen kohtaamiset, vanhat ja uudet tuttavuudet sekä ystävien ja naapureiden läsnäolo. Kalliokosken (2020, s.115) mukaan yhteisöllisyyden kokemus rakentuu vuorovaikutuksesta, yhdessä toimimisesta ja sen synnyttämistä vaikutuksista. Vastauksissa korostettiin yhdessä tekemisen merkitystä, osallistumista erilaisiin oheistoimintoihin sekä mahdollisuutta osallistua myös itse tapahtuman järjestelyihin. Paikallisuus nähtiin tärkeänä, ja sen näkyminen esimerkiksi paikallisten toimijoiden ja talkoolaisten kautta koettiin merkityksellisenä yhteisöllisyyden rakentajana. Myös järjestäjien läsnäolo ja vuorovaikutus, osallistuminen, sekä selkeä ja avoin tiedonkulku koettiin tärkeiksi yhteisöllisyyden kannalta. Yhteisöllisyyden kokemuksen syntymistä edesauttaakin avoimuuden lisäksi tuttuus ja luottamus (Lundbom, 2020).

6.2 Millaisia yhteisöllisyyttä edistäviä käytänteitä voidaan tunnistaa vertailuanalyysin avulla?

Tähän alakysymykseen etsin vastausta benchmarking-menetelmän avulla. Valitsin vertailukohteet tutkimalla eri festivaalien tarjoamaa oheisohjelmasisältöä heidän verkkosivuiltaan ja muista julkaisuista. Vertailukohteiksi valitsin Kaustinen Folk Music Festivalin, Mitäs Mitäs Mitäs -festivaalin ja Savonlinnan kansainvälisen luontoelokuvafestivaalin. Kyseiset festivaalit toteuttavat monipuolista ja elämyksellistä oheisohjelmaa ja heillä on toimivaksi todettuja oheisohjelmakonsepteja. Yhteisöllisyys näkyy kyseisillä festivaaleilla esimerkiksi oheisohjelmasisällössä, viestinnässä tai saaduissa tunnustuksissa. En rajannut vertailua vain elokuvafestivaaleihin, sillä tärkeintä oli löytää mahdollisimman monipuolisia vaihtoehtoja, joissa erityisesti oheisohjelma ja yhteisöllisyys korostuvat.

Vertaillakseni festivaaleja keskenään muodostin taulukon, jonka avulla festivaaleja ja kerättyä tietoa on helpompi vertailla keskenään. Taulukko löytyy liitteenä (liite 2).

6.2.1 Kaustinen Folk Music Festival

Kaustinen Folk Music Festival – Kaustisen kansanmusiikkijuhlat – on vuosittain heinäkuussa järjestettävä Pohjoismaiden suurin kansanmusiikki- ja -tanssifestivaali. Viikon kestäväällä festivaalilla nautitaan laajasta kattauksesta kotimaista ja kansainvälistä musiikkia, tanssia, jameja, työpajoja ja muuta ohjelmaa. Vuonna 2023 festivaaleilla vieraili jopa lähes 50 000 kävijää. Kaustisen kansanmusiikkijuhlat järjestää Pro Kaustinen ry. (Finland Festivals, n.d.)

Kaustisen kansanmusiikkijuhlien oheisohjelma tarjoaa poikkeuksellisen vuorovaikutteista ja osallistavaa ohjelmaa. Näihin lukeutuu erityisesti erilaiset jamit, yhteissoitot ja työpajat, joiden tarkoitus on mahdollistaa kävijöiden välistä luonnollista vuorovaikutusta (Luonila ym., 2019, s. 84). Festivaaleilla on perinne erilaisista yhteisötansseista, kuten Menuetti, Yökatrilli, Iltavilli ja päätöstanssit. Näihin festivaalivieraat voivat myös valmistautua erilaisten tanssityöpajojen kautta, tai voivat vain tulla yhteisen kokemuksen vietäväksi. Muuta osallistavaa ohjelmaa on muun muassa Laulutupa, jossa yleisö voi osallistua yhteislauluun sekä jamiworkshopit, joissa pääsee opettelemaan festivaalin esiintyjien kappaleita heidän omassa seurassaan. Yhteistyössä toteutettua ohjelmaa on Elävän perinnön piste, joka on aineettoman kulttuuriperinnön harrastajien kohtaamispaikka festivaaleilla. Pisteellä on aiempina vuosina voinut osallistua yhteisöllisen ryijyn tekoon, tutustua soitinrakennukseen, karjalanpiirakan valmistukseen, saunakulttuuriin ja poiketa löylyihin Saunakylässä.

Huhtamo International Film Festivalin tapaan Kaustisen kansanmusiikkijuhlien keskeisenä päämääränä on paikallisen yhteisöllisyyden ja talkoohengen vahvistaminen. Festivaalin uskotaan tukeneen merkittävästi paikallisten sosiaalisten suhteiden luomista ja muun muassa runsaan vapaaehtoistyön määrän ansiosta festivaalilla nähdään olevan voimakas vaikutus paikallisidentiteetin vahvistumiseen. Festivaalia kuvataan paikallisesti merkitykselliseksi tapahtumaksi ja se tekee monipuolisesti yhteistyötä kunnan, yleisön ja paikallisten järjestöjen kanssa. (Luonila ym., 2019, s. 84.) Festivaalin yhteisöllisyyttä on kiitelty myös erilaisin tunnustusten kautta, muun muassa Finland Festivals on nimennyt Kaustisen

kansanmusiikkijuhlat Vuoden festivaaliksi 2024 ja perustelussa korostetaan erityisesti festivaalin yhteisöllisyyttä. Festivaali kutsuu kaikki taustoihin katsomatta osaksi soiton, laulun ja tanssin perinnettä. (Kaustinen Folk Music Festival 2023.)

6.2.2 Mitäs Mitäs Mitäs -festivaali

Mitäs Mitäs Mitäs -festivaali on Urjalan Nuutajärvellä järjestettävä vaihtoehtokulttuuria juhлива monitaidefestivaali. Monipuolisen musiikki-, ja taide -ohjelman lisäksi festivaaleilla on kattavasti työpajasisältöä, sisältäen muun muassa sirkusta, teatteria ja tanssia. Vuodesta 2015 lähtien vapaaehtoisvoimin järjestetty festivaali on kasvanut vuosi vuodelta, ja vuonna 2023 loppuunmyytyjä festivaaleja juhlittiin viikonlopun aikana noin 5000 kävijän voimin. Festivaalin taustalla on Mitäs ry. (Mitäs Mitäs Mitäs -festivaali, n.d.)

Mitäs Mitäs Mitäs -festivaalin kantavia teemoja ovat osallistavuus ja yhteisöllisyys (Mitäs Mitäs Mitäs, 2023.) Musiikkiohjelman rinnalla festivaalivieraat pääsevät osallistumaan erilaisiin työpajoihin, yhteisötaiteeseen sekä osallistaviin esityksiin ja performansseihin. Kiinnostavia ovat esimerkiksi Mitäs Speed Dating, Karaoke Caravan, villiyrttikävely, kurkkulaulutyöpaja, twisterturnaus ja Space Painting -sraymaalaukustyöpaja. Yleisöä myös rohkaistaan ilmaisemaan itseään vapaasti ja järjestämään omaa oheisohjelmaa. Festivaalialueelta löytyy esimerkiksi kaikille avoin Avolava, jossa on soittimia ja äänentoisto spontaneita esiintymisiä varten. Avolavan lisäksi yleisölle tarjotaan vapaata tilaa järjestää muuta pop-up ohjelmaa. (Mitäs Mitäs Mitäs -festivaali, n.d.) Oheisohjelmaa on nostettu näkyväksi osaksi festivaalikokonaisuutta myös viestinnässä. Oheisohjelmaa ja muuta ohjelmaa ei ole tyypilliseen tapaan eritelty toisistaan vaan esiintyjät, taiteilijat ja työpajat löytyvät kaikki saman otsikon alta festivaalin verkkosivuilta.

Mitäs Mitäs Mitäs -festivaalin ohjelma korostaa ennakkoluulottomuutta ja monipuolisuutta. Taustalla on ajatus monipuolisen taiteen ja kulttuurin mahdollistamisesta siellä missä sitä on harvemmin tarjolla. Festivaali oli mukana myös kulttuurin kehittämishanke Operaatio Pirkanmaassa, projektilla ”Osallistavuuden

kehittäminen – festivaaliyleisöt mukaan sisällöntuotantoon” (Operaatio Pirkanmaa 2022). Festivaalin osallistavuutta kehittämällä Mitäs ry ”edistää ilmaisun vapautta ja aktiivisen osallistumisen kulttuuria” jossa yleisö pääsee tuottamaan festivaalia ja osallistumaan taiteen ja kulttuurin luomiseen (Operaatio Pirkanmaa 2022).

6.2.3 Savonlinnan kansainvälinen luontoelokuvafestivaali

Savonlinnan kansainvälinen luontoelokuvafestivaali on nelipäiväinen, vuosittain elokuussa järjestettävä luontoelokuvaan keskittynyt poikkitaiteellinen festivaali. Festivaali toimii kohtaamispaikkana luonnon ja kulttuurin ystäville ja tarjoaa korkeatasoista ympäristöaiheista elokuvaa. Ohjelmistossa on kiinnostavia elokuva-uutuuksia, klassikkoja ja kokeellisempaa elokuvaa, sekä muuta ohjelmaa kaikille ikäluokille. Vuonna 2023 festivaalilla vieraili yhteensä noin 2600 kävijää. Festivalin järjestää voittoa tavoittelematon Savonlinnan kansainvälisen luontoelokuvafestivaalin kannatusyhdistys ry. (SINFF 2024.)

Festivaalilla järjestetään elokuvaohjelmiston lisäksi monipuolista oheisohjelmaa. Vakiopaikan ovat saaneet muun muassa musiikkia ja elokuvaa yhdistävät Elokuvapiknik, sekä Metsänäytös. Muuta ohjelmaa ovat olleet muun muassa nukke-, sana-, ja kuvataide esitykset ja työpajat, musiikkiohjelma sekä keskustelutilaisuudet elokuva-, luonto- ja ympäristöaiheilla. (SINFF 2024.) Savonlinnan kansainvälisen luontoelokuvafestivaalin oheisohjelmassa korostuu koko festivaalin lävistävä ympäristöteema, sekä vuosittaiset suosikit.

Festivaalin tavoitteena on lisätä ympäristöteemaisen elokuvan ja luonnon monimuotoisuuden arvostusta, välittää tietoa elokuvan ja taiteen välityksellä, ja vaikuttaa ihmisten toimintaan ruohonjuuritasolla (SINFF 2024). Yhteisöllisyyttä festivaalilla vahvistaa vuorovaikutteinen ja osallistava oheisohjelma, esimerkiksi useat taide- ja runotyöpajat sekä retket. Lisäksi festivaali tekee runsaasti yhteistyötä paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa. Yksi esimerkki tästä on Runo käy kylään -kiertueen kanssa toteutettu runoretki, jossa on tarjolla tuoretta ja yllättävää nykyluontorunoutta sekä musiikkia. Tapahtumassa myös yleisöllä on mahdollisuus esittää omia tekstejään.

6.2.4 Yhteenveto

Benchmarking -menetelmän avulla tunnistettiin useita hyviä käytänteitä, joiden avulla voidaan vahvistaa festivaalin yhteisöllisyyttä.

Houkuttava ja ennakkoluuloton oheisohjelma toimii sekä itsenäisesti kiinnostavana ohjelmasisältönä, että tukemassa festivaalin muuta ohjelmaa. Oheisohjelmassa huomioidaan jatkuvuus ja perinteet, mutta myös yllätyksellisyys ja uudet oivaltavat konseptit. Oheisohjelmaa tehdään yhteistyössä, sekä kävijöiden että muiden yhteistyökumppaneiden kanssa, jolloin ohjelmaa voidaan räätälöidä kohderyhmä huomioiden ja mahdollistetaan myös paikallisten toimijoiden osallistuminen. Oheisohjelmasta viestitään selkeästi, ja se on näkyvä osa ohjelma kokonaisuutta.

Yhteisöllisyys lähtee järjestäjätahon tai tuotantotiimiin arvoista ja tavoitteista. Kun kantavina teemoina on yhteisöllisyys ja osallistavuus, se heijastuu positiivisesti koko festivaalin tunnelmaan ja näkyy osallistavassa ja vuorovaikutuksellisessa oheisohjelmassa.

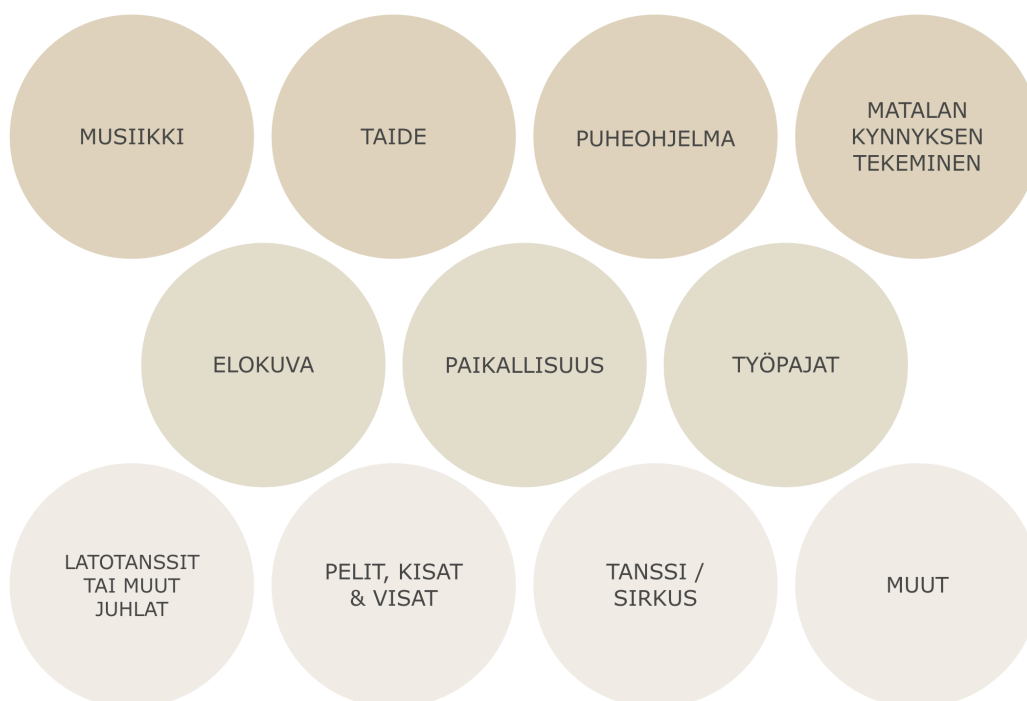
6.3 Miten tuotantotiimi voi rakentaa yhteisöllisyyden kokemusta festivaaleilla?

Tähän alakysymykseen etsin vastausta ideointityöpajan avulla, joka järjestettiin 19.3.2024. Ideointityöpajan tavoitteena oli kehittää Huhtamo International Film Festivalille uutta oheisohjelmaa, jonka päämääränä on vahvistaa festivaalin yhteisöllisyyttä entisestään. Ideoinnissa hyödynnettiin kyselyn ja benchmarking -menetelmän avulla kerättyä aineistoa sekä tarjottiin alusta keskustelulle. Ideointityöpajaan osallistui etäyhteydellä Huhtamo International Film Festivalin festivaalijohtajat. Vaikka osallistujaryhmä oli pieni, festivaalin luonteen huomioon ottaen, oli toteutus silti hedelmällinen. Festivaali tuotetaan pienellä ydintiimillä, ja osallistujat ovat tottuneen luovaan ajatteluun ja keskinäiseen ideointiin.

Ideointityöpaja aloitettiin menetelmän esittelyllä ja asettamalla työskentelyn tavoitteet. Osallistujille olin toimittanut päivää aiemmin käsiteltävän materiaalin,

joka sisälsi kaikki kyselyn sekä benchmarking -tulokset. Työpajassa kävimme läpi tulokset sekä niistä nousseet havainnot. Vertaisarvioitujen festivaalien oheishjelma ja muut huomiot olivat keskeisiä inspiraation lähteitä ideointivaiheessa, ja kävijäkyselyn kautta saadut kehitysehdotukset taas toimivat ikään kuin yleisön äänenä ideointiprosessissa. Yksi ideointityöpajan perussäännöistä on kehittää muiden ideoita edelleen (Ojasalo ym., 163).

Ideointivaihetta varten olin järjestänyt eri ryhmiin ne teemat, jotka olivat nousseet esiin kyselyn kautta. Näihin sisältyi erityisen suosittu oheishjelmasisällöt, kuten musiikkiesitykset, latotanssit tai muut juhlat sekä matalan kynnyksen tekeminen, avoimissa ehdotuksissa nousseet teemat, kuten elokuvateema sekä yhteisöllisyyteen liittyvän kysymyksen kautta noussut paikallisuuden näkyminen ja erilaiset osallistumisen mahdollisuudet. Ryhmittelyn hyöty oli, että otettiin varmasti kävijöiden kyselyssä nousseet ideat huomioon ja saatiin monipuolisesti ideoita eri oheishjelmasisällöistä. Tarjolla oli myös vaihtoehto ”muut” mikäli idea ei istunut muihin tarjottuihin teemoihin.

Kuvio 6. Oheishjelmateemat ryhmiteltynä

Jokaisen teeman alle syntyi 3–6 konkreettista ideaa oheisohjelmasta. Ideoiden keräämisen jälkeen ne arvioitiin ja tarkasteltiin kriittisesti. Arviointia tehtiin käytämällä niin sanottua 3+ -tekniikkaa, mutta osallistujien määrän vuoksi käytettiin 5 plusmerkkiä, jotka kirjattiin parhaaksi koettujen ideoiden viereen. Tähän vaiheeseen osallistuin myös itse. Tämän tekniikan avulla ehdotusten joukosta saadaan nostettua osallistujien mielestä toteuttamiskelpoisimmat ideat, joita tilaaja voi kehittää jatkossa. (Ojasalo ym., s. 161.) Eniten plusmerkkejä saivat seuraavat ehdotukset:

Reivilato +++

Yhteisötaideprojekti (esim. spray tai muu maalaus) ++

Tonkkumi-kisat ++

Elokuvamusiikki -ilta ++

Paikallisten toimijoiden oma piste ++

Kiertoaajelu ++

Ideointityöpaja mahdollisti antoisan ja toimivan ideointiprosessin, joka oli linjassa festivaalin yhteisöllisten arvojen ja tavoitteiden kanssa. Ideointiprosessissa yleisön oheisohjelmaehdotukset ja ajatukset yhteisöllisyyden rakentumisesta sekä vertailukohteiden hyödyntäminen muodostivat hedelmällisen lähtökohdan. Oheisohjelmateemat ryhmiteltynä, sekä niiden alle syntyneet ideat oheisohjelmasta löytyvät myös liitteenä (liite 3).

7 Kehittämisehdotukset

Kehittämisehdotukset pohjautuvat tutkimusmenetelmillä kerättyyn aineistoon. Ideointityöpajassa syntyi konkreettisia ehdotuksia uudesta oheisohjelmasta, joita täydennän kävijäkyselyn ja vertaisanalyysin kautta tehdyillä havainnoilla. Pyrkimys oli löytää lähestymistapoja, joilla voitaisiin vahvistaa yhteisöllisyyttä festivaaleilla ja edistää yleisön ja festivaalin välistä vuorovaikutusta. Ehdotukset ovat: Kävijälähtöisyys oheisohjelman kehittämisessä, osallistava ja vuorovaikutteinen oheisohjelma, paikallisuus ja sen näkyminen oheisohjelmassa sekä tuotantotiimi yhteisöllisyyden kokemuksen mahdollistajana.

Kävijälähtöisyys oheisohjelman kehittämisessä

Oheisohjelmassa panostetaan yleisöä kiinnostaviin teemoihin. Kävijäkyselyn tuloksia tarkastelemalla voidaan havaita selkeitä teemoja, jotka kiinnostavat tilaajan yleisöä ja joita voidaan hyödyntää oheisohjelman jatkokehittämisessä. Kyselyssä korostui erityisen kiinnostavana oheisohjelmasisältönä musiikkiesitykset, latotanssit tai muut juhlat, sekä monipuolinen elokuva -teemainen oheisohjelma. Lisäksi yleisö toivoi matalan kynnyksen tekemistä, joka mahdollistaa osallistumisen omaehtoisesti. Oheisohjelman suunnittelussa korostetaan yhteistyötä yleisön kanssa, mikä mahdollistaa ohjelman räätälöinnin kohderyhmää huomioiden ja antaa kävijöille mahdollisuuden osallistua festivaalin suunnitteluun. Avoimen keskustelun ylläpitäminen ja mahdollisuus jakaa ideoita ja erilaisia näkemyksiä ovat keskeisiä toimintatapoja tapahtuman järjestämisessä kävijälähtöisesti. Kävijäkyselyitä ja joukkoistamista voidaan hyödyntää uudenlaisen sisällön suunnittelussa ja kehittämisessä. Kun ymmärretään yleisön ja yhteisön tarpeita, voidaan niihin myös paremmin vastata.

Osallistava ja vuorovaikutteinen oheisohjelma

Oheisohjelma on suunniteltu innostamaan ja sitouttamaan yleisöä luovalla ja yllätyksellisellä tavalla. Kävijöille avautuu mahdollisuuksia aktiiviseen osallistumiseen esimerkiksi työpajojen, osallistavien esitysten, yhteisötaideprojektin, tai vaikka elokuvakohtauksen kuvaamisen tai kiertoajelun kautta. Kävijäkyselyn tulokset vahvistavat, että yhteisöllisyyden kokemuksen kannalta tärkeää on yhdessä tekeminen, erilaisiin oheistoimintoihin osallistuminen sekä mahdollisuus osallistua myös itse sisällön tuottamiseen. Panostamalla vuorovaikutteiseen ja osallistavaan ohjelmaan voidaan edistää aktiivisen osallistumisen kulttuuria sekä rikastuttaa yleisön kokonaiselämystä. Erilaiset osallistumisen mahdollisuudet voivat myös tehdä festivaalista helpommin lähestyttävän ja madaltavat kynnyksiä osallistumiseen.

Paikallisuus ja sen näkyminen oheisohjelmassa

Festivaaleilla tuodaan esille paikallisia tekijöitä ja tehdään entistä monipuolisemmin yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa oheisohjelman suunnittelussa ja toteutuksessa. Oheisohjelman kautta on mahdollisuus nostaa esiin paikallisia

erityisyyksiä ja huvituksia, kuten heinäpaalikeilaus tai tonkkumi-kisat. Kävijäkyselyn tulokset vahvistavat paikallisuuden tärkeyttä, ja sen näkyminen esimerkiksi paikallisten toimijoiden ja talkoolaisten kautta koettiin merkityksellisenä yhteisöllisyyden rakentajana. Huhtamo International Film Festivalilla yhteisöllisyys rakentuu vahvasti paikallisten osallistumiselle ja paikallisuuden korostamiselle. Tämä lähestymistapa edistää paikallisten toimijoiden näkyvyyttä ja osallistumista tapahtumaan, mikä puolestaan hyödyttää aluetta laajemmin. Lisäksi se rakentaa siltoja ja verkostoja erilaisten ihmisten ja yhteisöryhmien välille edistäen näin yhteisöllisyyttä alueella. Paikallisuus toimii selkeänä voimavarana ja vetoimatekijänä, ja sen korostaminen voi houkutella uusia kävijöitä myös kauempaa.

Tuotantotiimi yhteisöllisyyden kokemuksen mahdollistajana

Kävijäkyselyn perusteella myös festivaalin järjestäjät nostettiin tärkeään rooliin yhteisöllisyyden rakentamisessa. Järjestäjien läsnäolo ja vuorovaikutus, osallistuminen sekä selkeä ja avoin tiedonkulku koettiin olennaisiksi tekijöiksi yhteisöllisyyden edistämiseksi. Tuotannon tehtävä on luoda kohtaamisen paikkoja, ajatustenvaihdon hetkiä ja mahdollisuuksia toteuttaa vuorovaikutusta. Yhteisöllisyydestä viestiminen voi jo itsessään edesauttaa yhteisöllisyyden syntyä. Selkeä viestintä ja oheisohjelman nostaminen näkyvämmäksi osaksi muuta ohjelmaa vahvistaa sen asemaa osana festivaalokokonaisuutta. Yhteisöllisyys lähtee järjestäjätahon tai tuotantotiimiin arvoista ja tavoitteista. Kun kantavina teemoina on yhteisöllisyys ja osallistavuus, se heijastuu positiivisesti koko festivaalin tunnelmaan ja näkyy osallistavassa ja vuorovaikutuksellisessa oheisohjelmassa.

Yhteisöllisyyden kokemus ei synny ulkoapäin tarjoiltuna, mutta sen rakentumiseen voi luoda otolliset puitteet ja olosuhteet. Toteutuakseen yhteisöllisyyden tulisi kummuta festivaalin arvoista ulottuen tuotantotiimistä työntekijöihin, esiintyjiin ja vapaaehtoihin heijastuen näin festivaalin ilmapiiriin kokonaisvaltaisesti. Tämä tulee ottaa huomioon myös oheisohjelman suunnittelussa, jos tavoitellaan aidosti yhteisöllistä festivaalikokemusta. Yhteisöllisyyden vahvistuminen on festivaalille tärkeää, sillä se on merkittävä osa festivaaliyleisön kokonaiselämystä.

Yhteisöllisyys, me-henki ja yhteenkuuluvuuden tunne lisäävät yleisön sitoutuneisuutta ja suosittelua sekä vaikuttavat osaltaan heidän tuleviin osallistumispäätöksiinsä (Rantanen, 2016, s. 110). Tämä puolestaan vaikuttaa myönteisesti festivaalin näkyvyyteen, voi tuoda festivaalille uusia yleisöjä ja mahdollistaa näin festivaalin jatkuvuuden ja säilymisen vetovoimaisena myös tulevaisuudessa.

8 Pohdinta ja arviointi

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin, miten yhteisöllisyyttä voi edistää oheisohjelman avulla ja mitkä ovat tuotannon keinot yhteisöllisyyden rakentamisessa ja vahvistamisessa festivaaleilla. Opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää Huhtamo International Film Festivalille uutta oheisohjelmaa, jonka tarkoituksena oli kehittää festivaalin yhteisöllisyyttä entisestään. Pyrkimys oli myös löytää uusia keinoja ja lähestymistapoja, jotka vahvistavat yhteisöllisyyttä festivaaleilla ja edistävät yleisön ja festivaalin välistä vuorovaikutusta.

Opinnäytetyön tulokset vahvistivat käsitystäni yhteisöllisyyden merkityksestä festivaaleilla, oheisohjelman merkityksestä yleisön tapahtumakokemuksen ja yhteisöllisyyden vahvistamisessa sekä tuotantotiimin roolista näiden kohtaamisten mahdollistajana. Tietopohjan ja tutkimusmenetelmien tulosten pohjalta kehittämisehdotuksena syntyi kattavasti uusia ideoita oheisohjelmasisällön toteuttamiseen. Ehdotukset heijastavat Huhtamo International Film Festivalin kävijöiden toiveita oheisohjelmasta, ajatuksia yhteisöllisyydestä, ja ovat linjassa tilaajan arvojen sekä tavoitteiden kanssa.

Kävijäkyselyn avulla saadut tulokset olivat keskeisessä roolisissa tutkimuksen onnistumisen kannalta. Kysely tarjosi runsaasti ideoita ja ehdotuksia oheisohjelman kehittämiseen. Tämän lisäksi tilaaja sai kyselyn avulla kattavasti muuta palautetta festivaalin yleistä kehittämistä varten. Benchmarking-prosessin avulla tunnistettiin monipuolisesti hyviä yhteisöllisyyttä edistäviä käytänteitä vertaisanalysoiduilta festivaaleilta. Ideointityöpaja osoittautui hedelmälliseksi työkaluksi

luovalle ja yhteisölliselle työskentelylle. Valitut tutkimusmenetelmät ja niiden tulokset tukivat toisiaan hyvin, ja näin päästiin asetettuihin tavoitteisiin.

Opinnäytetyö tarjosi minulle mahdollisuuden syventyä yhteisöllisyyden merkitykseen ja sen ilmenemiseen erityisesti festivaalien kontekstissa sekä tutustua erilaisiin yhteisöllisyyttä lisääviin menetelmiin ja näkökulmiin. Lisäksi pystyin syventymään siihen, miten tapahtumakokemusta voidaan tuotannoissa parantaa ottamalla huomioon kävijöiden yhteisöllisyyden tarpeet. Työ kehitti ammatillista osaamistani ja tarjosi mahdollisuuden oppimiseen ja henkilökohtaiseen kasvuun. Jos tekisin työn uudelleen, syventäisin benchmarking-menetelmää haastatteluilla tai festivaalien järjestäjille osoitettujen kyselyiden avulla. Tämä mahdollistaisi tarkemman syventymisen eri järjestäjien toimintaperiaatteisiin ja yhteisöllisyyden huomioimiseen festivaalien ja oheisohjelman suunnittelussa.

Yhteisöllisyys on merkittävä osa yksilön elämää ja festivaaleja. Uskon että, entistä enemmän yhteisöllisyyttä ja paikallisuutta korostava lähestymistapa voi tarjota sekä järjestäjille että yleisölle merkityksellisemmän festivaalikokemuksen. Oheisohjelmaan ja yhteisöllisyyteen panostamalla luodaan entistä onnistuneempia festivaaleja.

Työn avulla on mahdollista löytää keinoja ja lähestymistapoja, jotka vahvistavat yhteisöllisyyttä festivaaleilla ja edistävät yleisön ja festivaalin välistä vuorovaikutusta. Opinnäytetyö voi tarjota uutta tietoa festivaalituotannolle tai kulttuurituottajalle, jotka haluavat kehittää tapahtumiaan entistä yhteisöllisimmiksi ja osallistavimmiksi.

Lähteet

Anttila, P. (2014). Tutkimisen taito ja tiedon hankinta. *Metodix 05/2014*.

<https://metodix.fi/2014/05/17/anttila-pirkko-tutkimisen-taito-ja-tiedon-hankinta>

Cardoso, M., Silva, G. & Fernandes, C. (2015). Traditional gastronomy events as tourist experiences. Teoksessa G., Richards, L., Marques & K., Mein (toim.), *Event Design: Social perspectives and practices*. (ss.181–197). Routledge.

Eriksson, P. & Koistinen, K. (2014). *Monenlainen tapaustutkimus*. Kuluttajatutkimuskeskus.

Finland Festivals. (n.d.). *Kaustinen Folk Music Festival*.

<https://festivals.fi/festivaalit/kaustinen-folk-music-festival>

Huhtamo International Film Festival. (n.d.-a). *Info*. <https://www.huhtamo.fi/info>

Huhtamo International Film Festival. (n.d.-b). *Ohjelma*.

<https://www.huhtamo.fi/ohjelma>

Holvi. (n.d.-a). *Huhtamo International Film Festival*.

<https://holvi.com/shop/huhtamo>

Holvi. (n.d.-b). *Kannatusjäsenyys*.

<https://holvi.com/shop/huhtamo/product/afa7ee17b295391b64fd4caffd3f3bf0>

Innokylä. (n.d.). *Aivoriihi*. <https://innokyla.fi/fi/tyokalut/aivoriihi>

Isola A-M., Kaartinen H., Leemann, L., Lääperi, R., Schneider, T., Valtari S. & Keto-Tokoi, A. (2017). *Mitä osallisuus on? Osallisuuden viitekehystä rakentamassa*. Työpaperi 33/2017 THL.

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/135356/URN_ISBN_978-952-302-917-0.pdf

Kainulainen, K. (2005). Kunta ja kulttuurin talous. Tulkintoja kulttuuripääoman ja festivaalien aluetaloudellisista merkityksistä. [Väitöskirja, Tampereen yliopisto] <https://urn.fi/urn:isbn:951-44-6439-7>

Kajanoja, J. & Hagfors, R. (2011). Hyvän kehä sosiaalipolitiikan ytimenä. Teoksessa T., Kotiranta, P., Niemi & R., Haaki (toim.), *Sosiaalisen toiminnan perusta*. (ss. 198–225). Gaudeamus.

Kaustinen Folk Music Festival. (2023). *Kaustinen Folk Music Festival on vuoden festivaali 2024*. <https://kaustinen.net/kaustinen-folk-music-festival-on-vuoden-festivaali-2024>

Kalliokoski, T. (2020). Yhteisöllisyyden rajat yhteistoiminnan ja ihmisen perushyvien näkökulmasta. [Väitöskirja, Helsingin yliopisto] <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-6077-5>

Kuusisto, K. & Sahlstedt, M. (2021). Tapahtumateollisuus vuonna 2021. Selvitys suomalaisesta tapahtumateollisuudesta, sen erityispiirteistä, nykytilanteesta ja tulevaisuuden mahdollisuuksista. *Business Finland Toimialaselvitys 5/2021*. <https://www.tapahtumateollisuus.fi/wp-content/uploads/2021/09/Tapahtumateollisuuden-toimialaselvitys-2021.pdf>

Kuusela, P. (2011). Sosiaalitieteet, sosiaalisuus ja sosiaalisen toiminnan teoria. Teoksessa T., Kotiranta, P., Niemi & R., Haaki (toim.), *Sosiaalisen toiminnan perusta*. (ss. 51–71). Gaudeamus.

Lehtonen, H. (1990). *Yhteisö*. Vastapaino.

Lundbom, P. (12.10.2020). *Yhteisöjen Kehittäminen* [podcast]. Humak: Podiskelua. <https://soundcloud.com/podiskelua/sets/yhteisoejen-kehittaaminen>

Luonila, M. & Kinnunen, M. (2016). Festivaalijohtajien ja yleisön tulevaisuuskuvat: Kohtaavatko näkemykset Suomalaisten festivaalien tulevaisuudesta? Teoksessa S., Silvanto (toim.) *Festivaalien Suomi*. (ss. 132–138). Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissätiö (Cupore).

Luonila, M., Kurlin, A., Karttunen, S. & Mäenpää, M. (2019). *Taide- ja kulttuurifestivaalien vaikuttavuus. Opetus- ja kulttuuriministeriön harkinnanvaraiset valtionavustukset festivaaleille vuonna 2018*. Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cupore.

https://www.cupore.fi/images/tiedostot/2019/cupore_festivaaliraportti_2019.pdf

Maslow, A. (1943). A Theory of Human Motivation. *Psychological Review*, 50, 370–396.

Miettinen, A-M. (2013). Elokuva festivaalien oheisohjelma yleisötyön näkökulmasta. Cinemaja ry:n jäsenfestivaalien oheisohjelmakartoitus. [Opinnäytetyö, Humanistinen ammattikorkeakoulu] <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2013121221097>

Mitäs Mitäs Mitäs -festivaali. (2023). *Mitäs Mitäs Mitäs -festivaali ei luovuta*. <https://mitasmitasmitas.fi/mitas-mitas-mitas-festivaali-ei-luovuta>

Mitäs Mitäs Mitäs -festivaali. (n.d.). *Mikä Mitäs Mitäs Mitäs?* <https://mitasmitasmitas.fi>

Morgan, M. (2008). What makes a good festival? Understanding the event experience. *Event Management Vol.12*, 81–93.

Niemi, P., Kotiranta, T. & Haaki, R. (2011). Sosiaalisen muutos, monimuotoisuus ja tutkimus. Teoksessa T., Kotiranta, P., Niemi & R., Haaki (toim.), *Sosiaalisen toiminnan perusta*. (ss. 7–20). Gaudeamus.

Pessi, A. & Seppänen, M. (2011). Yhteisöllisyys. Teoksessa J., Saari (toim.) *Hyvinvointi. Suomalaisen yhteiskunnan perusta*. (ss. 288–313). Gaudeamus.

Raina, L. (2022). *Uusi yhteisöllisyys. Kasvatusyhteisön rakentamisen ammattitaito*. BoD – Books On Demand

Raj, R. & Rashid, T. (2022). *Events management. Principles & Practice*. Goodfellow Publishers.

Rantanen, M. (2016). *Tunnelmamuotoilu*. Talentum Pro

SINFF. (2024). *Tietoa meistä*. <https://www.sinff.fi/tietoa-meista>

Sitra. (2023). *Megatrendit 2023*. <https://www.sitra.fi/julkaisut/megatrendit-2023>

Silvanto, S. (2016). Festivaalien merkityksestä: Johdanto Festivaalien Suomi -kirjan teemoihin. Teoksessa S., Silvanto (toim.) *Festivaalien Suomi*. (ss. 8–16). Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö (Cupore).

THL. (2014). *Keskeisiä käsitteitä*. <https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointi-ja-terveyserot/keskeisia-kasitteita>

Tuominen, K. (2021). *Benchmarking Prosessiopas. Opi ja kehitä kilpailijoita nopeammin*. Benchmarking Ltd

Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. (2015). *Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan*. Sanoma Pro Oy

Operaatio Pirkanmaa. (2022). *Mitäs Mitäs Mitäs -festivaali, Urjala: OSALLISTAVUUDEN KEHITTÄMINEN – festivaaliyleisöt mukaan sisällöntuotantoon*. <https://www.operaatiopirkanmaa.fi/projektit/mitas-mitas-mitas-festivaali-osallistavuuden-kehittaminen-urjalan-vaihtoehtotaiteiden-festivaalin-yleisotmukaan>

Vallo, H. & Häyrinen, E. (2016). *Tapahtuma on tilaisuus. Tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen*. Tietosanoma

Aineisto

Benchmarking

Kaustinen Folk Music Festival

Mitäs Mitäs Mitäs -festivaali

Savonlinnan kansainvälinen luontoelokuvafestivaali

Kysely

Huhtamo International Film Festival kävijäkysely. 2024. Metropolian E-lomake.
Toteutettu 8.-22.2.2024

Työpajat

Työpaja A. 2024 Huhtamo International Film Festival ideointityöpaja, osallistujat: Anu Leppäharju, Pekka Ollula, festivaalijohtaja ja Tiina Nissinen, festivaalijohtaja. ZOOM 19.3.2024

Liitteet

Liite 1. Kävijäkyselyn kysymykset

Saateteksti

Rakas Huhtamon elokuvafestivaalin kävijä, auta meitä kehittämään tapahtumasta entistä hienompi ja vastaa kävijäkyselyyn 8.-22.2.2024!

Kävijäkyselyllä kartoitetaan yleisön kokemuksia festivaalista ja sen oheisohjelmasta. Tavoitteena on myös kerätä kävijöiden toiveita ja kehittämisehdotuksia festivaalin tulevaisuutta varten. Kysely on osa Metropolia Ammattikorkeakoulun kulttuurituotannon opiskelijan Anu Leppäharjun opinnäytetyötä.

Vastaaminen vie vain n. 5 minuuttia! Kysely on anonyymi ja kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti.

Kiitos kaikille vastaajille!

Taustatiedot

1. Ikä

alle 18
18–24
25–34
35–44
45–54
55–64
yli 65

2. Olen

Nainen
Mies
Muu
En halua vastata

3. Asuinpaikka

Huittinen
muu Satakunta
Pirkanmaa

Varsinais-Suomi
Pääkaupunkiseutu
muu Uusimaa
muu Suomi
Ulkomaat

Osallistuminen Huhtamon elokuvafestivaaleille

4. Minä vuosina olet osallistunut Huhtamon elokuvafestivaaleille?

2017
2019
2021
2023
En ole koskaan osallistunut

5. Mikä näistä kuvaa sinua kävijänä Huhtamon elokuvafestivaaleilla? Voit valita useamman.

Elokuvien fiilistelijä
Paikallinen
Kotiseudulle palaava
Elokuva-alan ammattilainen tai opiskelija
Vapaaehtoinen tai työntekijä
Tulin kokemuksen perässä
En osaa sanoa

6. Osallistumispäätökseeni vaikutti (erittäin paljon, paljon, jonkin verran, vähän, ei yhtään)

Elokuvaohjelmisto
Musiikkiohjelma
Muu oheisohjelma (työpajat, keskustelut jne)
Lapsille suunnattu ohjelma
Festivaalin sijainti
Kokonaiselämys
Ruokatarjonta
Festivaalin yhteisöllisyys
Uudet kokemukset tai uteliaisuus

Oheisohjelma

Oheisohjelmalla tarkoitetaan kaikkea elokuvanäytöksen lisäksi järjestettävää ohjelmaa, kuten työpajoja, keskustelutilaisuuksia jne.

7. Oletko osallistunut oheisohjelmaan Huhtamon elokuvafestivaaleilla?

Kyllä
En
En osaa sanoa
jos kyllä, mihin? _____

8. Onko oheisohjelmaa ollut mielestäsi festivaaleilla riittävästi?

Kyllä
Ei
En osaa sanoa
tarkenna halutessasi _____

9. Oheisohjelmista minua kiinnostaa (erittäin paljon, paljon, jonkin verran, vähän, ei yhtään)

Musiikkiesitykset
Esittävä taide: tanssi ja sirkus
Puheohjelma (keskustelut, luennot jne)
Työpajat
Pelit tai kisat
Jooga tai jumppa
Taidenäyttelyt
Lapsille suunnattu ohjelma
Latotanssit tai muut juhlat
Matalan kynnyksen tekeminen

10. Mikä sinulle on oheisohjelmassa tärkeintä? Valitse enintään kolme.

Uuden oppiminen
Uudet elämykset
Elokuvakokemuksen syventäminen
Yhdessä kokeminen ja yhteisöllisyys
Leikkimielisyys tai heittäytyminen
Keskustelut
Ihmisten tapaaminen
Osallistuminen tai itse tekeminen
En osaa sanoa / ei mikään näistä

11. Ehdota halutettaisi jotakin oheisohjelmaa. Villeimmätkin ideat ovat tervetulleita!

Yhteisöllisyys

Kysely on osa opinnäytetyötä, jossa kartoitetaan yhteisöllisyyden elementtejä festivaaleilla. Vastaa halutessasi:

12. Mikä mielestäsi vahvistaa yhteisöllisyyden tunnetta festivaaleilla?

Vapaa sana!

13. Miten parantaisit tai kehittäisit festivaalia?

14. Muita ajatuksia tai terveisiä Huhtamon elokuvafestivaalin tekijöille?

Liite 2. Benchmarking taulukko: Kaustinen Folk Music Festival, Mitäs Mitäs Mitäs -festivaali, Savonlinnan kansainvälinen luontoelokuvafestivaali

	KAUSTINEN FOLK MUSIC FESTIVAL	MITÄS MITÄS MITÄS -FESTIVAALI	SAVONLINNAN KANSAINVÄLINEN LUONTOELOKUVAFESTIVAALI
MIKÄ?	Pohjoismaiden suurin kansanmusiikki- ja -tanssifestivaali	Vaihtoehtokulttuurista juhliava monitaidefestivaali	Luontoelokuvaan keskittyvä poikkitaiteellinen festivaali
MISSÄ?	Kaustinen	Nuutajärvi, Urjala	Savonlinna
MILLOIN / KESTO	Järjestetty vuodesta 1968 Vuosittain heinäkuussa Kesto 7 päivää	Järjestetty vuodesta 2015 Vuosittain heinäkuussa Kesto 3 päivää	Järjestetty vuodesta 2010 Vuosittain elokuussa Kesto 4 päivää
KAVIJAT	2023: Kävijöitä 48 312, pääsylippuja myyty 19 215	2023: Kävijöitä 5000	2023: Kävijöitä 2600
JÄRJESTÄJÄ	Pro Kaustinen ry	Mitäs ry	Savonlinnan kansainvälisen luontoelokuvafestivaalin kannatusyhdistys ry
FESTIVAALIN / ORGANISAATION TAVOITE	Kansanmusiikin ja -tanssin aseman vahvistaminen, tunnettuuden edistäminen ja kansanperinteen elinvoimaisuuden ylläpitäminen Paikallisen yhteisöllisyyden ja talkoohengen vahvistaminen	Monipuolisen ja ennakkoluulottoman taiteen ja kulttuurin mahdollistaminen siellä missä sitä on harvemmin tarjolla Luoda kestävää osallisuuden kulttuuria suomalaiselle festivaalikäntälle ja näin edistää yhdenvertaisuutta	Ympäristöteemaisen elokuvan ja luonnon monimuotoisuuden arvostuksen lisääminen, tiedon välittäminen elokuvan ja taiteen välityksellä sekä ihmisten toimintaan vaikuttaminen ruohonjuuritasolla
OHJELMA	Kotimaiset ja kansainväliset kansantanssi ja -musiikki -esitykset ja jamit	Vaihtoehtomusiikki ja monitaide	Kotimainen ja kansainvälinen luonto- ja ympäristöelokuva
OHEISOHJELMA	Elävän perinnön piste: <i>aineettoman kulttuuriperinnön järjestäjien ja harrastajien kohtaamispaikkana festivaalialueella</i> <ul style="list-style-type: none"> o Soitinrakentajien esittelyt, workshopit ja keskustelut o Jouhikkojamit o Karjalanpiirakan valmistus o Saunakulttuuri, neulominen ilmionä o Saunakylä Yhteisötanssit: <ul style="list-style-type: none"> o Menuetti, Yökatrilli, Iltavilli, päätöstanssit Työpajat: <ul style="list-style-type: none"> o Laulutupa (<i>yhteislaulu</i>), jamiworkshop, tanssiworkshop, sirkustyöpaja, naamiopaja, käsitöitä Seminaarit Yövaellus Aamujooga Sirkus & tanssi -esitykset	Avoin ohjelma: Avolava Open Stage Festivaalivieraiden työpajat <ul style="list-style-type: none"> o mm. avaruusrunot, hyvän mielen satanistinen vesijumppa, sirkkapiste Työpajat: <ul style="list-style-type: none"> o Mitäs Speed Dating o Space Painting -spraymaalauksen työpaja o Festarivaatetuunaus o Villiyrtykävely o Kurkkulaulutyöpaja o Elävän mallin piirustus (croquis) o Meditaatio, tantra, jooga -työpajat o Improopaja o Butoh -workshop o Native American flute construction workshop o Kulning kutsuhuuto (karjankutsunta) Mitäs -kino Karaoke Caravan Twisterturnaus Sirkus -esitykset	Elokuvapiknik, Metsänäytös, Festivaalilubi Työpajat: <ul style="list-style-type: none"> o taidetyöpaja mm. luontoruno o voimaeläinarkityyrit o tatuointipaja o vuolutyöpaja o kangaskassi tuunaus o karjankutsuhuutoaitojen-työpaja o lintubongaus (koomikon vetämänä) o lasten kivimaalaukstyöpaja Luontorunoretki (yhteistyössä Runo käy kylään) Aistipolku Sieniretki Tynnyrisauna Konsertit Keskustelutilaisuudet Näyttelyt Sanataide Performanssit Nukketeatteri
MITEN YHTEISÖLLISYYTÄ NÄKYVÄ?	<u>Ohjelma:</u> Vuorovaikutteinen ja osallistava ohjelma mm. työpajat, jamit sekä yhteisötanssit ja tanssit <u>Yhteistyöt:</u> Paikalliset, valtakunnalliset ja kansainväliset yhteistyöt <u>Kohtaamispaikka:</u> Toimii kansanmusiikin ja -tanssin harrastajien ja ammattilaisten ja niistä kiinnostuneiden kohtaamispaikkana <u>Tavoite:</u> paikallisen yhteisöllisyyden ja talkoohengen vahvistaminen Finland Festivals; Vuoden festivaali 2024 <i>"Kaustinen Folk Music Festivalilla pääosassa on yhteisöllisyys: ammattilaiset ja harrastajat ovat yhtä suurta tasa-arvoista perhettä, jossa kaikki voivat olla aktiivisia osallistujia soiton, laulun ja tanssin parissa."</i>	<u>Ohjelma:</u> Avoin ohjelma (avolava & festivaalivieraiden työpajat), yhteisötaide, osallistavat esitykset ja performanssit <u>Viestintä:</u> Festivaalin kantavia teemoja ovat osallistavuus ja yhteisöllisyys. Vieraita kannustetaan luomaan omaa ohjelmaa ja ilmaisemaan itseään vapaasti Operaatio Pirkanmaa -hanke: OSALLISTAVUUDEN KEHITTÄMINEN – festivaalilyleisöt mukaan sisällöntuotantoon <i>"Festivaali edistää ilmaisun vapautta ja aktiivisen osallistumisen kulttuuria, jossa yleisöt eivät ole vain taiteen kuluttajia, vaan myös festivaalin sisältöjen tuottajia."</i>	<u>Ohjelma:</u> Vuorovaikutteinen ja osallistava ohjelma mm. työpajat & retket <u>Yhteistyöt:</u> paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa <u>Kohtaamispaikka:</u> Toimii kohtaamispaikkana luonnon ja kulttuurin ystäville

Liite 3. Ideointityöpajan tulokset

